

VEDYBOS

Visiškai negirdėtas 2-jų veiksmų įvykis

VEIKĖJAI

AGAFIJA TICHONOVNA, *pirklės duktė, nuotaka*

ARINA PANTELEIMONOVNA, *teta*

FIOKLA IVANOVNA, *svočia*

PODKOLIOSINAS, *valdininkas, rūmų patarėjas*

KOČKARIOVAS, *jo draugas*

JAJIČNICA, *egzekutorius*

ANUČKINAS, *atsistatydinęs pėstininkų karininkas*

ŽEVAKINAS, *jūrininkas*

DUNIAŠKA, *namų mergaitė*

STARIKOVAS, *pirklės*

STEPANAS, *Podkoliosino tarnas*

PIRMAS VEIKSMAS

Viengungio kambarys

I SCENA

PODKOLIOSINAS (*vienas, guli ant sofos su pypke dantyse*)

Štai, kai imsi šitaip vienas laisvalaikiu svarstyti, tai matai, kad, pagaliau, tikrai reikia vesti. Kas gi iš tikrųjų? Gyveni, gyveni, ir taip, pagaliau, šlykštu pasidaro. Štai vėl praleidau užgavėnes. O juk, rodos, viskas sutvarkyta, ir svočia štai jau trys mėnesiai vaikšto. Tikrai, pačiam kažkaip nesmagu pasidaro. Ei, Stepanai!

II SCENA

Podkoliosinas ir Stepanas

PODKOLIOSINAS

Svočia nebuvo atėjus?

STEPANAS

Ne, nebuvo.

PODKOLIOSINAS

O pas siuvėją buvai?

STEPANAS

Buvau.

PODKOLIOSINAS

Ką gi jis, siuva fraką?

STEPANAS

Siuva.

PODKOLIOSINAS

Ir daug jau pasiuvo?

STEPANAS

Tai jau gerokai, jau kilpas tvarko.

PODKOLIOSINAS

Ką tu sakai?

STEPANAS

Sakau: jau kilpas tvarko.

PODKOLIOSINAS

O ar neklausė jis, kam, girdi, reikalingas ponui frakas?

STEPANAS

Ne, neklausė.

PODKOLIOSINAS

Gal jis sakė, ar tik nesiruošia kartais ponas vesti?

STEPANAS

Ne, nieko nesakė.

PODKOLIOSINAS

Gal tu matei pas jį ir daugiau frakų? Juk jis ir kitiems, tur būt, siuva?

STEPANAS

Taip, frakų ten daug kaba.

PODKOLIOSINAS

Tačiau, jų gelumbė, tur būt, blogesnė už mano?

STEPANAS

Taip, šita, jūsiškė, geriausiai atrodo.

PODKOLIOSINAS

Ką tu sakai?

STEPANAS

Sakau: šita geriau atrodo, jūsiškė, vadinasi.

PODKOLIOSINAS

Gerai. Na, o neklausė, kam, girdi, ponas iš tokios plos gelumbės siūdinasi fraką?

STEPANAS

Ne.

PODKOLIOSINAS

Nesakė nieko apie tai, ar nemori, girdi, jis vesti?

STEPANAS

Ne, šito neužsiminė.

PODKOLIOSINAS

Tu, vis dėlto, tur būt, sakei, kurio aš laipsnio ir kur tarnauju?

STEPANAS

Sakiau.

PODKOLIOSINAS

Ką gi jis į tai?

STEPANAS

Sako: pasistengsiu.

PODKOLIOSINAS

Gerai. Dabar eik sau.

Stepanas išeina

III SCENA

PODKOLIOSINAS (*vienas*)

Aš tos nuomonės, kad juodas frakas kažkaip rimčiau atrodo. Spalvoti labiau tinka sekretoriams, tituliari-

niams ir kitokiam mailiui, — atrodo, kažkaip pienburniškai. Tie, kurie aukštesnio laipsnio, turi labiau prisilaikyti, kaip sakoma, šito . . . et pamiršau žodį! Geras žodis, bet pamiršau. Taip, brolyti, išsisukinėk, kaip tinkamas, o rūmų patarėjas kaip ir pulkininkas, tik jo munduras be antpečių. Ei, Stepanai!

IV SCENA

Podkoliosinas ir Stepanas

PODKOLIOSINAS

O tepalo batams pirkai?

STEPANAS

Pirkau.

PODKOLIOSINAS

Kur pirkai? Toj krautuvėlėj, apie kurią tau sakiau, kuri Voznesensko prospekte?

STEPANAS

Taip, toj pačioj.

PODKOLIOSINAS

Ir ką, geras tepalas?

STEPANAS

Geras.

PODKOLIOSINAS

Tu mėginai valyti juo batus?

STEPANAS

Mėginau.

PODKOLIOSINAS

Ką gi, blizga?

STEPANAS

Blizgėti tai jis blizga gerai.

PODKOLIOSINAS

O kai davė tau tepalą, ar jis neklausė, kam, girdi, ponui reikalingas toks tepalas?

STEPANAS

Ne.

PODKOLIOSINAS

Gal būt, klausė: ar neketina, girdi, ponas vesti?

STEPANAS

Ne, nieko nesakė.

PODKOLIOSINAS

Na, gerai, eik sau!

V SCENA

PODKOLIOSINAS (*vienas*)

Rodos, menkas daiktas batai, o juk vis dėlto, jei blogai pasiūti, ir dar rudas tepalas, jau geroj draugijoje ir nebus tokios pagarbos. Vis kažkas ne taip... Štai dar biauru, jei ant kojų nuospaudos. Galiu iškentėti dievas žino ką, tik ne nuospaudas. Ei, Stepanai!

VI SCENA

Podkoliosinas ir Stepanas

STEPANAS

Ką liepsite?

PODKOLIOSINAS

Tu sakei batsiuviui, kad nebūtų nuospaudų?

STEPANAS

Sakiau.

PODKOLIOSINAS

Ką gi jis sako?

STEPANAS

Sako: gerai. (*Stepanas išeina.*)

VII SCENA

Podkoliosinas, vėliau Stepanas

PODKOLIOSINAS

O juk daug rūpesčių, velniai griebtų, su tom vedybom! Ir šis, ir tas, ir anas. Kad ir viena, ir kita būtų kaip reikia. Ne, po velnių, tai ne taip lengva, kaip atrodo. Ei, Stepanai! (*Stepanas įeina.*) Aš norėjau tau dar pasakyti...

STEPANAS

Senė atėjo.

PODKOLIOSINAS

A, atėjo; šauk ją čia. (*Stepanas išeina.*) Taip, tai reikalas... reikalas ne toks jau... sunkus reikalas.

VIII SCENA

Podkoliosinas ir Fiokla

PODKOLIOSINAS

A, sveika, sveika, Fiokla Ivanovna! Na, ką? Kaip? Imk kėdę, sėsk, ir pasakok. Na, tai kaip gi, kaip? Kaip ją ten: Melanija?..

FIOKLA

Agafija Tichonovna.

PODKOLIOSINAS

Taip, taip, Agafija Tichonovna. Ir, tikriausiai, kokia nors keturių dešimčių mergina?

FIOKLA

Tai jau ne, tai ne; tai yra, kai vesite, tai kasdieną girsite ir dėkosite.

PODKOLIOSINAS

Tu gi meluoji, Fiokla Ivanovna!

FIOKLA

Pasenau aš, tėvai, kad meluočiau; šuo meluoja.

PODKOLIOSINAS

O kraitis, kaip kraitis? Pasakok dar kartą.

FIOKLA

O kraitis: mūrinis namas Maskvos rajone, dviejų jeltazų, jau toks pelningas, kad, išties, malonumas: vien krautuvininkas moka septynis šimtus už krautuvėlę, rūsy aludė taip pat daug visuomenės pritraukia; du mediniai pligeriai — vienas pligeris visai medinis, kitas ant mūrinio fundamento, kiekvienas rublių po keturis šimtus pelno duoda. Daržas dar yra Viborgo rajone. Prieš trejus metus pirklys nuomojo kopūstams, — ir toks blaivas pirklys, nė į burną neima svaiгалų, ir tris sūnus turi: du jau apvesdino, „o trečias“, sako, „dar jaunas, tegu krautuvėje pasėdi, kad prekybą būtų lengviau tvarkyti; „aš jau“, sako, „senas, tai tegu sūnus krautuvėje pasėdi, kad prekyba lengviau eitų“.

PODKOLIOSINAS

O pažiūrėti ji kokia, pažiūrėti?

FIOKLA

Kaip rafinatas! Balta, rausva kaip kraujas su pienu... Tokia saldybė, jog ir nusakyti negalima. Jau būsite, štai, iki tiek patenkintas (*rodo kaklą*), tai yra draugui ir priešui pasakysite: „Tai tau, Fioкла Ivanovna, ačiū!“

PODKOLIOSINAS

Taip, bet juk ji, tačiau, ne vyresnio karininko duktė?

FIOKLA

Trečios gildijos pirklio duktė. Bet jau tokia, kad ir generolui gėdos nepadarys. Apie pirklių ir girdėti nenori. „Man“, sako, „koks bebūtų vyras, nors ir ne kaip atrodytų, kad tik būtų bajoras“. Taip, toks delikatesas! O sekmadienį kai užsivilkęs šilkinę savo suknelę — tai, še tau, vardan dievo tėvo, taip ir šlama. Kuni-gaikštienė tiesiog!

PODKOLIOSINAS

Bet juk aš tik dėl to tave klausiu, kad aš rūmų patarėjas, tai man... supranti?

FIOKLA

Aišku, kaip gi nesuprasi? Buvo pas mus irgi rūmų patarėjas, bet ji atsakė: nepatiko. Tokio jis jau keisto būdo buvo: kas žodis, ir sumeluoja, o toksai iš pažiūros žymus. Ką gi daryti, taip jam jau dievas davė; jis ir pats nepatenkintas, bet jau negali nesumelavęs — tokia jau dievo valia.

PODKOLIOSINAS

Na, o be tos kitų nėra ten jokių?

FIOKLA

Tai kokios gi tau dar? Jau šita visų geriausia.

PODKOLIOSINAS

Tarytum jau pati geriausia?

FIOKLA

Nors visą pasaulį pereik, tokios nerasi.

PODKOLIOSINAS

Pagalvosim, pagalvosim, motin. Ateik poryt. Mes abudu, žinai, vėl štai šitaip; aš pagulėsiu, o tu papasakosi...

FIOKLA

Ką tu, gerbiamasis! Štai jau trečias mėnuo pas tave vaikštau, o naudos nė kiek: vis sėdi, įlindęs į chalatą, ir pypkę rūko.

PODKOLIOSINAS

O tu manai, tur būt, kad vedybos vis tiek ką: „Ei, Stepanai, paduok batų!“ užtraukei ant kojų ir išėjai? Reikia apsvarstyti, apžiūrėti.

FIOKLA

Na, tai ką gi? Jei žiūrėti, tai ir žiūrėk. Tam ir prekę, kad žiūrėtumei. Štai liepki paduoti švarką, ir dabar pat, juoba ryto metas, ir važiuok.

PODKOLIOSINAS

Dabar? Argi nematai, kaip apsiniaukę. Išvažiuosiu, o staiga lietus prapliups.

FIOKLA

Juk pačiam blogiau! Jau galvoj žilas plaukas baltuoja, greit visai netiksi vedybiniam reikalui. Kas, kad tu rūmų patarėjas! Mes tokių jaunikių surasime, jog ir nepažiūrėsime į tave.

PODKOLIOSINAS

Ką čia niekus svaičioji? Kas tau staiga šovė pasakyti, kad mano žilas plaukas? (*Čiupinėja savo plaukus.*) Kur čia žilas plaukas?

FIOKLA

Kur tau nebus žilo plauko, — tam žmogus ir gyvena. Žiūrėk tu man! Čia jam viena nepatinka, čia kita. Aš turiu nužiūrėjusi tokį kapitoną, jog tu greta jo peties

netiksi, o kalba; tai lyg trimitas gaudžia, adgalantjerioj tarnauja.

PODKOLIOSINAS

Meluoji, aš pažiūrėsiu į veidrodį, — tu pati išgalvojai žilą plauką. Ei, Stepanai, atnešk veidrodį! Arba ne, palauk, pats eisiu. Tai, dieve saugok, tai blogiau, negu raupai. (*Išėina į kitą kambarį.*)

IX SCENA

Fiokla ir Kočkariovas, bėgdamas

KOČKARIOVAS

Ką Podkoliosinas? .. (*Pamatęs Fioklą.*) Tu kaip čia? Ak tu! .. Na, klausyk, kuriems velniams tu mane apvesdinai?

FIOKLA

O kas gi bloga? Prisakymą išpildei.

KOČKARIOVAS

Prisakymą išpildei! Didelis čia daiktas — žmona! Ar gi be jos jau negalėjau apsieiti?

FIOKLA

Juk tu gi pats pritapai: apvesdink, bobute, ir gana.

KOČKARIOVAS

Ak, tu, sena žiurke! .. Na, o ko čia? Ar gi Podkoliosinas ruošiasi?

FIOKLA

O ką gi? Dievas davė malonę.

KOČKARIOVAS

Ne! Tai niekšas, o juk man nė žodžio apie tai. Kaip jums patinka? Labai malonu: iš pasalų, a?

X SCENA

Tie patys ir Podkoliosinas, jo rankose veidrodis, į kurį labai dėmiai žiūri

KOČKARIOVAS (*prisėlinęs iš užpakalio, gąsdina jį*)
Puff!

PODKOLIOSINAS (*riktelėjęs ir išmetęs veidrodi*)
Beprotiš! Na, kam . . . kam . . . Na, kas per kvailystės!
Išgąsdinai, iš tikrųjų, taip, jog per kulnis nuėjo.

KOČKARIOVAS
Na, nieko, pajuokavau.

PODKOLIOSINAS
Kokius čia juokus sugalvojai! Iki šiol negaliu nuo išgąščio atsipeikėti. Ir veidrodį štai sukūlei; juk tai daiktas ne veltui gautas: angliškame magazine pirktas.

KOČKARIOVAS
Na, gana jau: aš surasiu tau kitą veidrodį.

PODKOLIOSINAS
Taip, surasi. Žinau aš tuos kitus veidrodžius: visa dešimčia metų rodo senesni, ir snukis kreivas.

KOČKARIOVAS
Klausyk, juk aš turėčiau labiau ant tavęs pykti: tu nuo manęs, savo draugo, viską slepi. Vesti juk sugalvojai?

PODKOLIOSINAS
Nesąmonė, visai ir nemaniau!

KOČKARIOVAS
Betgi įrodymas čia pat. (*Rodo į Fioklą.*) Juk štai stovi, žinoma, kas per paukštis. Na, ka gi, nieko, nieko. Čia nieko tokio nėra. Reikalas krikščioniškas, naudingas netgi tėvynei. Prašau, prašau, aš visus reikalus sutvarkysiu pats. (*Fioklai.*) Na, sakyk: kaip, kas ir pa-

našiai. — Bajorė, valdininkė ar iš pirklių šeimos, ar ką, ir kuo vardu?

FIOKLA

Agafija Tichonovna.

KOČKARIOVAS

Agafija Tichonovna Brandachlistova?

FIOKLA

Ai ne — Kuperdiagina.

KOČKARIOVAS

Šešiasuolėj gatvėj, ar ką, gyvena?

FIOKLA

Tai jau ne; bus arčiau Smiltynų, Muilo skersgatvy.

KOČKARIOVAS

Na, taip, Muilo skersgatvy, tuojau už krautuvėlės — medinis namas?

FIOKLA

Ir ne už krautuvėlės, o už aludės.

KOČKARIOVAS

Kaip gi už aludės, čia tai jau man ir neaišku.

FIOKLA

O štai kai pasuksi į skersgatvį, tai bus tau tiesiog būdelė; ir kai būdelę pralenksi, pasuk į kairę, ir štai tau tiesiai prieš akis ir bus medinis namas, kur gyvena siuvėja, kuri pirmiau gyveno su senato ober-seklektorium. Tad tu pas siuvėją nesuk, o tuojau už jos bus kitas namas, mūrinis — štai šitas namas ir yra jos, kuriame, vadinasi, ji gyvena, Agafija Tichonovna, nuotaka.

KOČKARIOVAS

Gerai, gerai. Dabar aš visa tai sutvarkysiu, o tu nešdinkis — tu daugiau nereikalinga.

FIOKLA

Kaip tai? Argi tu pats nori vestuves sutaisyti?

KOČKARIOVAS

Pats, pats; tik tu nesipainiok.

FIOKLA

Ak, koks begėdis! Bet juk tai ne vyriškio darbas. Leisk jau man, tėve, iš tikrųjų!

KOČKARIOVAS

Eik, eik! Nieko nenusimanai, nesipainiok. Žinok, svirpleli, savo kertele; nešdinkis!

FIOKLA

Mėgsti tik iš žmonių duoną paglemžti, bedievis toksai! Į tokį jovalą įsipainiojai. Jei būčiau žinojus, būčiau nieko nepasakojus. (*Išėina supykusi.*)

XI SCENA

Podkoliosinas ir Kočkariovas

KOČKARIOVAS

Na, brolau, šito reikalo atidėlioti negalima — važiuojam.

PODKOLIOSINAS

Bet juk aš dar niekur nieko. Aš tik šiaip pagalvoju...

KOČKARIOVAS

Niekai, niekai! Tik nesivaržyk: aš tave taip apvesdinsiu, kad nė nepajusi. Mes tuojau pat vykstame pas nuotaką, ir pamatysi, kaip viskas ūmai.

PODKOLIOSINAS

To dar! Tuojau pat ir važiuoti!

KOČKARIOVAS

Bet kas yra, meldžiamasis, koks reikalas? . . Na, pažiūrėk pats: na, kas iš to, kad tu nevedęs? Pažiūrėk į savo kambarį: na, kas jame? Antai nevalytas batas stovi, štai rėčka praustis, antai ant stalo visa krūva tabokos, ir pats tu, štai, guli, kaip baibokas, visą dieną ant šono.

PODKOLIOSINAS

Tai tiesa. Tvarkos pas mane, aš pats žinau, nėra.

KOČKARIOVAS

Na, o kai turėsi žmoną, tai tu, tiesiog, nei savęs, nei nieko nepažinsi: čia bus kilimas, šunelis, dagilėlis koks nors narvely, rankdarbis . . . Ir įsivaizduok, tu sėdi ant sofos — ir staiga prie tavęs prisės bobulė, meilutė šitokia ir rankute tave . . .

PODKOLIOSINAS

Po velnių, o kai pagalvoji, tikrai, kokios iš tikrųjų būna rankelės, juk tiesiog, brolau, kaip pienas.

KOČKARIOVAS

Kur tau! Tarytum tiktai rankelės! . . Jos, brolau . . . Na, ką ir kalbėti, jos, brolau, tiesiog, velnias žino, ką turi.

PODKOLIOSINAS

O juk, pasakysiu tau teisybę, aš mėgstu, jei šalia manęs sėdi gražuolė.

KOČKARIOVAS

Na, matai, pats perkandai. Dabar tereikia patvarkyti. Tu jau niekuo nesirūpink. Vestuvių pietus ir kitką — visa tai jau aš . . . Šampano mažiau tuzino jokių būdu, brolau, negalima, jau kaip tu sau nori. Maderos taip pat būtinai pusę tuzino bonkų. Nuotaka, tikriausiai, turi krūvą tetulių ir kūmučių — tos juokauti nemėgs-

ta. O reinveinas — velnias jo nematė, tiesa? A? O kai dėl pietų — aš, brolau, turiu numatęs rūmų oficianą: taip, šuva, prišers, jog, tiesiog, iš vietos nepakils.

PODKOLIOSINAS

Meldžiamasis, tu taip karštai imiesi, tarytum iš tikrųjų jau ir vestuvės.

KOČKARIOVAS

O kodėl gi ne? Kam gi atidėlioti? Juk tu sutinki?

PODKOLIOSINAS

Aš? Na, ne... aš dar ne visai sutinku.

KOČKARIOVAS

Še tau! Juk tu tik ką pareiškei, kad nori.

PODKOLIOSINAS

Aš tik sakiau, kad neblogai būtų.

KOČKARIOVAS

Kaip! atleisk! juk mes jau beveik visą reikalą... Tai kas? Argi tau nepatinka vedusio gyvenimas, ar ką?

PODKOLIOSINAS

Ne, patinka.

KOČKARIOVAS

Na, tai kas gi? Ko trūksta?

PODKOLIOSINAS

Nieko netrūksta. O tiktai keista.

KOČKARIOVAS

Kas gi keista?

PODKOLIOSINAS

Kaip gi nekeista: buvau vis nevedęs, o dabar staiga vedęs.

KOČKARIOVAS

Na, na... na, ar tau ne gėda? Ne, aš matau, su tavim

reikia rimtai kalbėti: aš kalbėsiu atvirai, kaip tėvas su sūnum. Na, pažiūrėk, pažiūrėk į save geriau, štai, pavyzdžiui, taip, kaip žiūri dabar į mane. Na, kas tu dabar esi? Juk, tiesiog, rąstas, jokios reikšmės neturi. Na, kam tu gyveni? Na, žvilgterk į veidrodį — ką tu ten matai? Kvailą veidą — daugiau nieko. O čia, įsivaizduok, aplink tave bus vaikiščiai, ir ne tik, kad du ar trys, o gal visas šešetas, ir visi į tave, kaip du vandens lašai. Tu štai dabar vienas, rūmų patarėjas, ekspeditorius, arba koks nors ten viršininkas, dievas tave žino; o tuomet, įsivaizduok, aplink tave ekspeditoriai, mažyčiai tokie šunsnukučiai, ir koks nors pramušgalvis, ištiesęs rankes, pešios tau bakenbardus, o tu jam, kaip šuva: av, av, au! Na, ar yra kas nors geresnio, pats pasakyk?

PODKOLIOSINAS

Bet juk jie baisūs išdykėliai: viską gadins, išmėtys popierius.

KOČKARIOVAS

Tegul išdykauja, bet juk visi į tave panašūs — štai kas.

PODKOLIOSINAS

O juk, iš tikrųjų, net juokinga, velniai rautų: toksai koks nors riebulis, paršas šitokis, o jau į tave panašus.

KOČKARIOVAS

Kaip gi nejuokinga — žinoma, juokinga. Na, tai važiuojam.

PODKOLIOSINAS

Tai jau važiuojam.

KOČKARIOVAS

Ei, Stepanai! Paduok greičiau savo ponui apsirengti.

PODKOLIOSINAS (*rengdamasis, prieš veidrodį*)

Aš, tačiau, manau, kad reiktų baltą liemenę.

KOČKARIOVAS

Niekai, vis tiek.

PODKOLIOSINAS (*uždėdamas apikaklę*)

Prakeikta skalbėja, taip biauariai prikrakmolino apikakles — niekaip nestovi. Tu jai pasakyk, Stepanai, kad jeigu ji, kvailė, taip lygins skalbinius, tai aš pasi-samdysiu kitą. Ji, tikriausiai, su meilužiais leidžia laiką, o ne lygina.

KOČKARIOVAS

Na, bet, brolau, greičiau! Kaip tu krapštaisi!

PODKOLIOSINAS

Tuoju, tuoju. (*Užsivelka fraką ir sėdasi.*) Klausyk, Ilja Fomičiau, ar žinai ką? Nagi, važiuok tu pats.

KOČKARIOVAS

Na, štai dar: ar proto netekai? Man važiuoti! Tai kas iš mūsų veda, tu ar aš?

PODKOLIOSINAS

Iš tiesų, kažkaip nesinori; tegul geriau ryt.

KOČKARIOVAS

Na, ar tu turi nors lašą proto? Na, ar ne kelmas tu? Visiškai pasiruošė — ir staiga, nereikia! Na, pasakyk, prašau, argi ne kiaulė tu, ne niekšas tu po viso to?

PODKOLIOSINAS

Na, ko gi tu plūsti mane? Už ką? Ką aš tau padariau?

KOČKARIOVAS

Kvailį, kvailį tu trenktas, kiekvienas tau tai pasakys. Na, tiesiog kvailas per visą pilvą, nors ir ekspeditorius. Juk kam aš stengiuosi? Tavo naudai; juk sta-

čiai iš burnos kąsnį išplėš. Guli, prakeiktas viengungis! Na, pasakyk, prašau, na, į ką tu panašus? Na, na, šlamštas tu, liurbi, pasakyčiau tokį žodį... tik nepadoru. Boba, blogesnis už bobą!

PODKOLIOSINAS

Ir tu geras, iš tikrųjų. (*Pusbalsiu.*) Ar tu turi protą? Čia stovi baudžiauninkas, o jis prie jo plūstasi, ir dar tokiais žodžiais; nerado kitos vietos!

KOČKARIOVAS

Ir kaip gi tavęs neplūsti, pasakyk, meldžiamasis? Kas gali tavęs neplūsti? Kas gal iškęsti tavęs neplūdęs? Kaip padorus žmogus, pasiryžo vesti, protingai pasielgti, ir staiga — tiesiog iš kvailumo, durnaropių prisprogo, strampas tu prakeiktas...

PODKOLIOSINAS

Na, liaukis, aš važiuoju — ko gi tu įsirėkei?

KOČKARIOVAS

Važiuoju! Žinoma, ką gi kitą veikti, jei nevažiuoti! (*Stepanui.*) Duok jam kepurę ir apsiaustą.

PODKOLIOSINAS (*duryse*)

Toksai, iš tikrųjų, keistas žmogus. Su juo niekaip negalima sutarti: išplūs staiga nei iš šio, nei iš to. Nesupranta gero elgesio.

KOČKARIOVAS

Na, jau baigta, dabar neplūstu.

Abu išeina

XII SCENA

Kambarys Agafijos Tichonovnos name

Agafija Tichonovna dėsto kortas, iš šalies žvelgia teta Arina Panteleimonovna

AGAFIJA TICHONOVNA

Vėl, tetule, kelionė! Domisi kažkoks būbny karalius... ašaros... meilės laiškas; iš kairės pusės trefų karalius

reiškia didelį susirūpinimą, bet kažkokia nenaudėle kliudo.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O kas gi, tu manai, būtų trefų karalius?

AGAFIJA TICHONOVNA

Nežinau.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O aš žinau, kas.

AGAFIJA TICHONOVNA

O kas?

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ogi geras prekybininkas, gelumbių krautuvės savininkas, Aleksejus Dimitrijevičius Starikovas.

AGAFIJA TICHONOVNA

Tai jau tikriausiai ne jis, aš ką nori statau, ne jis.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Nesiginčyk, Agafija Tichonovna, jo gi plaukai tokie rusvi... Nėra kito trefų karaliaus.

AGAFIJA TICHONOVNA

O štai ir ne: trefų karalius čia reiškia bajorą — pirkliui toli iki trefų karaliaus.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ech, Agafija Tichonovna, o juk taip nesakytum, jei tik velionis, tėvelis tavo, Tichonas Panteleimonovičius būtų gyvas. Būdavo, kai suduos savo penketu į stalą ir suriks: „Spiauti man“, sako, „į tą, kuris gėdisi būti pirkliu: ir neišleisiu“, sako, „dukters už pulkininko. Tegu taip kiti daro! O ir sūnui“, sako, „neleisiu tarnauti. Ką“, sako, „argi pirklys netarnauja carui taip pat, kaip ir kiekvienas kitas?“ Ir visu penketu taip ir trenks į stalą. O ranka juk kibiro dydžio — tokia tai

jėga! Juk, tiesą sakant, jis ir nustekeno tavo motulę,
o būtų velionė ilgiau pagyvenusi.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, štai, kad ir mano dar būtų toks piktas vyras! Nė
už ką neisiu už pirklio!

ARINA PANTELEIMONOVNA

Bet juk Aleksiejus Dmitrijevičius ne toks.

AGAFIJA TICHONOVNA

Nenoriu, nenoriu! Jis su barzda: ims valgyti, viskas
varvės per barzdą. Ne, ne, nenoriu!

ARINA PANTELEIMONOVNA

Bet kur gi gausi gerą bajorą? Juk gatvėj jo nerasi.

AGAFIJA TICHONOVNA

Fiokla Ivanovna suras: ji žadėjo surasti patį geriausią.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Bet juk ji melagė, saulele tu mano.

XIII SCENA

Tie patys ir Fiokla

FIOKLA

Ai, Arina Panteleimonovna, argi ne nuodėmė jums vel-
tui apkalbinėti.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak, tai Fiokla Ivanovna! Na, ką, kalbėk, pasakok! Yra?

FIOKLA

Yra, yra, duok tik pirma kvapą atgauti — taip prisi-
laksčiau! Pagal tavo komisiją visus namus perėjau,
kanceliarias, ministerijas išlandžiojau, sargybos būs-
tines išuostinėjau. Ar žinai tu, motušėle, juk manęs

vos neprimušė, dievaži: senė ta, kuri apvesdino Afiorovus, taip buvo prie manęs pristojus. „Tu tokia ir šitokia, tik duoną atimi, žinok savo kvartalą“, sako. „O ką gi“, pasakiau aš stačiai, „aš savo panelę, nesupyk, viskuo pasiryžusi patenkinti“. Už tai jau kokių jaunikių tau primedžiojau! Tai yra, kol pasaulis stovi ir stovės, o tokių dar nebuvo. Šiandien pat kai kurie atvyks. Aš tyčia užbėgau tavęs perspėti.

AGAFIJA TICHONOVNA

Kaip gi tat šiandien? Širdele mano, Fiokla Ivanovna, aš bijau.

FIOKLA

Nesibaimink, motušė mano! reikalas gyvenimiškas. Atvyks, pažiūrės, daugiau nieko. Ir tu pažiūrėsi jų: nepatiks, — na, ir išvyks.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Na, jau, tur būt, gerų prisiviliojai!

AGAFIJA TICHONOVNA

O kiek jų? Daug?

FIOKLA

Koks šešetas bus.

AGAFIJA TICHONOVNA (*sušunka*)

Uch!

FIOKLA

Na ko gi tu, motušėle mano, taip sujudai? Geriau rinktis: vienas nepritiks, kitas pritiks.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ką gi jie, bajorai?

FIOKLA

Visi kaip vienas; jau tokie bajorai, kad dar nėra buvę tokių.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, kokie gi, kokie?

FIOKLA

Ogi meilūs, visi tokie geri, tvarkingi. Pirmas Baltazaras Baltazarovičius Ževakinas, toks mielas, laivynė tarnavo — kaip tik tau pritiks. Sako, jam reikia, kad nuotaka būtų kūninga, o išdžiūvėlių visai nemėgsta. O Ivanas Pavlovičius, kuris tarnauja ekzekuktorium, toks puikus, ir prieiti prie jo nelengva. Toksai orus pažiūrėti, riebus; kai užriks ant manęs: „Tu man netaukšk niekų, kad nuotaka tokia ir tokia, tu pasakyk tiesiai, kiek jos kilnojamojo ir nekilnojamojo?“ — „Tiek ir tiek, tėve!“ — „Meluoji, kalės vaike!“ Ir dar, motušėle, drebtelėjo tokį žodelį, jog nepadoru tau ir sakyti. Man tuoj ir dingtelėjo: è, tai, matyti, didelis ponas!

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, o dar kas?

FIOKLA

O dar Nikanoras Ivanovičius Anučkinas. Tas jau toksai delikatinas, o lūpos, motušėle mano, — uogytės, visai uogytės — toks mielas. „Man“, sako, „reikia, kad nuotaka būtų graži, išauklėta, kad ir prancūziškai mokėtų kalbėti“. Taip, švelnaus apsiėjimo žmogus, vokiškas padaras; o pats jau toks subtilus, ir kojytės siaurutės, plonutės.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, man tie subtilieji kažkaip ne... nežinau... Aš jų neįvertinu...

FIOKLA

O jei nori stambesnio, tai paimk Ivaną Pavlovičių. Jau nieko geresnio negalima išrinkti. Jau šis, nėra ko sakyti, ponas — tai ponas: kad kiek, pro tas duris neįeis — toksai puikus vyras.

AGAFIJA TICHONOVNA

O kiek jis metų?

FIOKLA

O žmogus dar jaunas: metų penkiasdešimt, gal ir penkiasdešimties dar neturi.

AGAFIJA TICHONOVNA

O pavardė?

FIOKLA

Ivanas Ivanovičius Jajičnica.

AGAFIJA TICHONOVNA

Tai tokia pavardė?

FIOKLA

Pavardė.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak, dieve mano, kokia pavardė! Klausyk, Fiokluša, kaip gi tai, jei aš už jo ištekėsiu, ir staiga ims mane vadinti Agafija Tichonovna Jajičnica? Dievai žino, kas!

FIOKLA

Ką tu, motušėle mano, Rusijoje yra tokių pavardžių, kad išgirdus tik spiausi ir persižegnosi. O pagaliau, jei nepatinka pavardė, tai imk Baltazarą Baltazarovičių Ževakiną — puikus jaunikis.

AGAFIJA TICHONOVNA

O kokie jo plaukai?

FIOKLA

Gražūs plaukai.

AGAFIJA TICHONOVNA

O nosis?

FIOKLA

Et... ir nosis graži; viskas savo vietoj; ir pats toks

mielas. Tik nesupyk: bute viena tik pypkė ir tėra, daugiau nieko, jokių baldų.

AGAFIJA TICHONOVNA

O dar kas?

FIOKLA

Akinfas Stepanovičius Panteliejevas, valdininkas, tituliarinis patarėjas, truputį mikčioja, bet jau toks kuklus.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Na, ką tu vis: valdininkas, valdininkas; o ar nemėgsta jis išgerti, štai ką pasakyk.

FIOKLA

Geria; neprieštarauju, geria. Ką gi daryti, — juk jis tituliarinis patarėjas! Už tai koks tylus, kaip šilkas.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na ne, aš nenoriu, kad mano vyras būtų girtuoklis.

FIOKLA

Tavo valia, motušėle mano! Nenori vieno, imk kitą. Pagaliau kas tokio, jei kitą kartą ir išgers. Juk ne visą savaitę būna girtas, pasitaikys diena, kad ir blaivas bus.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, o dar kas?

FIOKLA

Yra dar vienas, bet tik tas tóksai... Dievai jo nematė! Šitie bus geresni.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, bet kas gi jis?

FIOKLA

A, nesinorėtų ir kalbėti apie jį. Tiesa, jis jau rūmų patarėjas ir kaspinėlių nešioja, bet jau labai nerangus, iš namų neišvilios.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, o dar kas? Juk čia viso tik penki, o tu sakei šeši.

FIOKLA

Tai tau dar maža? Žiūrėk, kaip įsismagina; o juk andai buvai išsigandus.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O kas iš jų, iš tavo bajorų? Nors jų ten ir šešetas, o, iš tiesų, vienas pirklys visus atstos.

FIOKLA

Ne, Arina Panteleimonovna, bajoras garbingesnis žmogus.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O kas iš tos garbės? Štai Aleksiejus Dmitrijevičius, o dar sabalių kepurę užsimovęs, kai nudums rogėse...

FIOKLA

O bajoras su epoletu kai išeis priešais, pasakys: „Ką tu, pirkliūkšti? suk iš keliol!“ arba: „Parodyk, pirkliūkšti, aksomo man pačio geriausio!“, o pirklys: „Prašau, gerbiamasis!“ — „Nagi, nusiimk kepurę tu, storžievi!“ — Štai ką pasakys bajoras.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O pirklys, jei panorės, neduos gelumbės; štai tau ir plikutėlis bajoras, ir nér kuo apsivilkti bajorui.

FIOKLA

O bajoras kardu sukapos pirklių.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O pirklys eis skųstis policijai.

FIOKLA

O bajoras apskųs pirklių senachtoriui.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O pirklys gubernatoriui.

FIOKLA

O bajoras...

ARINA PANTELEIMONOVNA

Meluoja, meluoja, ką ten bajoras! Gubernatorius didesnis už senachtorių. Nerimsta su savo bajoru! O bajoras kitąkart taip pat be kepurės stovi. (*Girdėti durų skambutis.*) Lyg skambina kažkas.

FIOKLA

Vajetau, tai jie!

ARINA PANTELEIMONOVNA

Kas jie?

FIOKLA

Jie... kas nors iš jaunikių.

AGAFIJA TICHONOVNA (*sušunka*)

Uch!

ARINA PANTELEIMONOVNA

Visi šventieji, pasigailėkite mūsų nusidėjėlių! Kambarys visai nesutvarkytas. (*Čiumpa viską, kas guli ant stalo, ir laksto po kambarį.*) O staltiesė, juk staltiesė visiškai juoda. Duniaška, Duniaška! (*Pasirodo Duniaška.*) Greičiau švarią staltiesę! (*Nutraukia staltiesę ir blaškosi po kambarį.*)

AGAFIJA TICHONOVNA

Ach, tetulyte, kas man daryti? aš beveik vienmarškinė.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ak, balandėle tu mano, bėk greičiau rengtis! (*Blaškosi po kambarį; Duniaška atneša staltiesę, prie durų skambina.*) Bėk, pasakyk „tuojau!“

Duniaška rėkia iš tolo: tuojau!

AGAFIJA TICHONOVNA

Tetulyte! bet juk suknelė nelyginta.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ak, viešpatie gailestingas, gelbėk! Užsivilk kitą.

FIOKLA (*įbėgdama*)

Ko gi jūs neinate? Agafija Tichonovna, greičiau, motušėle! (*Girdėti skambutis.*) Vaje tu! o juk jis tebelaukia.

ARINA PATELEIMONOVNA

Duniaška, įvesk jį ir prašyk palaukti.

Duniaška bėga į priėangį ir atidaro duris. Girdėti balsai: Namie? — Namie, prašau į kambarį. Visos smalsiai stengiasi pasižiūrėti pro rakto skylutę

AGAFIJA TICHONOVNA (*sušunka*)

Ak, koksai storas!

FIOKLA

Eina, eina!

Visos bėga galvatrūkčiais

XIV SCENA

Ivanas Pavlovičius, Jajičnica ir Duniaška

DUNIAŠKA

Palaukite čia. (*Išeina.*)

JAJIČNICA

Ką gi, jei palaukti — tai palauksim, kad tik neužgaišti: juk ištrūkau iš departamento tik minutei. Staiga paklaus generolas: „O kur egzėkutorius?“ — „Nuotakos nuėjo žiūrėti“ ... Kad neparodytų jis man tokios nuotakos ... Tačiau peržiūrėkim dar kartą sąrašą. (*Skaito.*) „Mūrinis dviejų aukštų namas“ ... (*Pakelia akis į viršų ir apžiūri kambarį.*) Yra! (*Skaito.*) „Fligeliai du:

fligelis mūriniu fundamentu, fligelis medinis“ ... Na, medinis prastokas. „Drožkos, rogės porinės, tekintos, su dideliu kilimu ir su mažu“. Gal būt, tokios, kur laužui tinka. Senė, tačiau, tikina, kad pirmos rūšies, gerai, tegu pirmos rūšies. „Du tuzinai sidabrinų šaukštų“ ... Žinoma, namų apyvokai reikalingi sidabriniai šaukštai. „Dveji lapių kailiniai“ ... Hm! „Ketrios didelės duknos ir dvejios mažos.“ (*Reikšmingai sučiaupia lūpas.*) Šešios poros šilkinų ir šešios poros kartūninių suknelių, du naktiniai kapotai, du“ ... Na, čia menkiečiai. „Skalbiniai, servetėlės“ ... Tai tebūnie, kaip ji nori. Pagaliau, reikia visa tai gerai patikrinti. Dabar, tiesa, žada ir namus, ir ekipažus, o kai vesi — tiek ir terasi, tik duknas ir pagalvius.

Girdėti skambutis. Duniaška uždususi bėga per kambarį atidaryti durų. Girdėti balsai: Namie? — Namie

XV SCENA

Ivanas Pavlovičius ir Anučkinas

DUNIAŠKA

Palaukite čia. Jos išeis.

Išeina. Anučkinas ir Jajičnica linktelia vienas antram

JAJIČNICA

Mano pagarba!

ANUČKINAS

Ar ne su žaviosios namų šeimininkės tėveliu turiu garbės kalbėti?

JAJIČNICA

Ne, visai ne su tėveliu. Aš netgi dar neturiu vaikų.

ANUČKINAS

Ak, atleiskite, atleiskite!

JAJIČNICA (į šalį)

To žmogaus fizionomija man kažkaip įtartina: ar tik ne to paties jis čia atėjo, ko ir aš. (*Garsiai.*) Jūs, tikriausiai, kokių nors reikalu pas namų šeimininkę?

ANUČKINAS

Ne, ką gi... reikalo jokio nėra, šiaip užėjau, pasivaikščiodamas.

JAJIČNICA (į šalį)

Meluoja, meluoja; pasivaikščiodamas! Vesti, niekšas, nori!

Girdėti skambutis. Duniaška bėga per kambarį atidaryti durų. Prieangy balsai: Namie? — Namie

XVI SCENA

Tie patys ir Ževakinas, lydimas mergaitės

ŽEVAKINAS (*Duniaškai*)

Prašau, brangute, pavalyk mane... Dulkių, žinai, gatvėje nemaža prikibo. Štai ten nuimk, prašau, pūkelį. (*Pasisuka.*) Taip! Dėkui, brangute! Dar štai pažiūrėk, ten lyg voriuukas laipioja! O ant klosčių užpakaly nieko nėra? Dėkui, širdele! Štai čia dar, rodos. (*Glosto ranka frako rankovę ir žvilgčioja į Anučkiną ir Ivaną Pavlovičių.*) Gelumbėlė juk angliška! O kokia stipri! Devyniasdešimt penktais metais, kada mūsų eskadra buvo Sicilijoje, pirkau aš ją, dar mičmanu būdamas, pasisiūdinau iš jos mundurą; aštuoni šimtai pirmaisiais, prie Povilo Petrovičiaus, buvau pakeltas leitenantu — medžiaga buvo visai naujitelė; aštuoni šimtai keturioliktai padariau ekspediciją aplink pasaulį, ir štai tiktai siulės truputį prasytrinė, 815-tais atsistatydinau, tiktai išverčiau; jau dešimt metų dė-

viu, iki šiol beveik kaip naujas. Dėkoju, mažyte, m... gražutėlė! (*Pamoja jai ranka ir, prieidamas prie veidrodžio, truputį pašiausia plaukus.*)

ANUČKINAS

O kaip, leiskite sužinoti, Sicilija... štai jūs teikėtės pasakyti — Sicilija, ar geras kraštas, Sicilija?

ŽEVAKINAS

A, puikus! Mes ten trisdešimt keturias dienas išbuvome; vaizdas, turiu pareikšti jums, žavus. Tokie kalnai, šitoks granato medis ir visur italaitės, tokie pumpurėliai, taip, žinote ir knieti pabučiuoti.

ANUČKINAS

Ir gerai išauklėtos?

ŽEVAKINAS

Puikiausiai! taip išauklėtos, kaip kad mūsųose nebent grafienės. Būdavo, eini gatve — na, rusų leitenantas, žinoma, čia epoletai (rodo į petį), auksu siuvinėti, ir šitaip gražuolės juodžiukės — ten juk prie kiekvieno namo balkonėliai ir stogeliai štai, kaip tos grindys, visiškai plokšti, — būdavo, žiūri šitaip, ir sėdi toks pumpurėlis. Na, natūralu, nenorėdamas apsikiaulinti... (*Lenkiasi ir mosuoja ranka.*) ir jinai tik šitaip. (*Ranka daro judesį.*) Natūralu, apsirengusi: čia koks nors mezginėlis, kaspinėlis, įvairūs moteriški auskarėliai... na, žodžiu, toks gardus kašnelis...

ANUČKINAS

O kaip, — leiskite dar jus paklausti, — kuria kalba šneka Sicilijoj?

ŽEVAKINAS

A, natūralu, visi prancūziškai

ANUČKINAS

Ir visos, be išimties, panelės kalba prancūziškai?

ŽEVAKINAS

Visos, be išimties. Jūs, gal būt, net nepatikėsite, ką aš jums pareiškiu: mes gyvenom trisdešimt keturias dienas, ir per visą tą laiką aš nė žodžio iš jų negirdėjau rusiškai.

ANUČKINAS

Nė vieno žodžio?

ŽEVAKINAS

Nė vieno žodžio. Aš jau nekalbu apie bajorus ir kitus senjorus, tai yra visokius jų karininkus; bet paimkite tyčia tenykštį paprastą muziką, kuris tempia ant sprando visokį šlamštą, pamėginkite pasakyti jam: „Duok, brolau, duonos“ — nesupras, dievaž, nesupras; o pasakyk prancūziškai: *Dateci del pane!*“ arba „*portate vino!*“ — supras, ir nubėgs, ir tikrai atneš.

IVANAS PAVLOVIČIUS

O įdomus, vis dėlto, kaip matau, turi būt tasai kraštas — Sicilija. Štai jūs pasakėt — muzikas: ką muzikas? Kaip jis? Ar visiškai toks, kaip ir rusų muzikas — plačių pečių ir žemę aria, ar ne?

ŽEVAKINAS

Negaliu jums pasakyti: nepastebėjau, aria ar ne; o štai kai dėl tabako uostymo, tai aš jums pasakysiu, kad visi ne tik uosto, bet netgi už lūpos deda. Pervežimas taip pat labai pigus: ten visur beveik vanduo, ir visur gondolos... Natūralu, sėdi šitokia italaitė, toks pumpurėlis, apsirengusi: krūtinėlė, skarelė!.. Su mumis buvo ir anglų karininkai, na, žmonės tokie, kaip ir mes: jūrininkai... ir iš pradžių, tikrai, buvo labai keista: nesupranti viens kito; bet paskui, kai gerai susipažinom, pradėjom laisvai suprasti. Parodysi, būdavo, šitaip, į butelį ar stiklinę, — na, tuojau ir žinai, kad tai reiškia

išgerti; pridėsi šitaip kumštį prie burnos ir tik ištarsi lūpomis: paf, paf — žinai: jau aišku, kad pypkės parūkyti. Aplamai, aš jums pasakysiu, kalba gana lengva, — mūsų jūrininkai per kokias tris dienas visiškai suprasdavo vienas kitą.

IVANAS PAVLOVIČIUS

Labai įdomu, kaip matau, gyventi svetimuose kraštuose. Man labai malonu susitikti su žmogum, daug mačiusiu. Leiskit sužinoti: su kuo turiu garbės kalbėti?

ŽEVAKINAS

Ževakinas, atsistatydinęs leitenantas. Leiskite, savo ruožtu, paklausti, su kuo turiu laimės šnekėtis?

IVANAS PAVLOVIČIUS

Egzekutoriaus pareigose, Ivanas Pavlovičius Jajičnica.

ŽEVAKINAS (*nenugirdęs*)

Taip, aš taip pat užkandau. Pakeliui teks užtrukti, o metas šaitokas: suvalgiau silkutę su duora.

IVANAS PAVLOVIČIUS

Ne, jūs, rodos, ne taip supratot: tai manc pavardė — Jajičnica.

ŽEVAKINAS (*lenkdamasis*)

Ak, atleiskite! Aš truputį neprigirdžiu. Aš, tikrai, maniau, jūs teikėtės pasakyti, kad valgėte kiaušinienės.

IVANAS PAVLOVIČIUS

Ką gi daryti! Aš jau buvau beprašęs generolo, kad leistų man vadintis Jajičnicinu, bet saviškiai atkalbėjo; sako: bus panašu į „sukinysn“.

ŽEVAKINAS

Taip būna. Visos mūsų trečios eskadros, visų karininkų ir jūrininkų — visų buvo keisčiausios pavardės: Pomoikinas, Jerižkinas, leitenantas Pereprejevas,

o vienas mičmanas, ir netgi geras mičmanas buvo pavarde, tiesiog, Dirka, ir kapitonas, būdavo: „Ei tu Dirka, eik čia!“ ir, būdavo, visada iš jo pasijuoks: „et, tu, Dirka šitokis!“ būdavo, jam sako.

Girdėti prieangy skambutis; Fiokla bėga per kambarį atidaryti

JAJIČNICA

A, sveika, močiute!

ŽEVAKINAS

Sveika, kaip gyveni, mano miela?

ANUČKINAS

Sveika, močiute, Fiokla Ivanovna!

FIOKLA (*bėga paskubomis*)

Dėkui, brangieji mano, sveika, sveika!

Atidaro duris; prieangy girdėti balsai: Namie? — Namie. Vėliau keletas vos girdimų žodžių, į kuriuos Fiokla atsako nepatenkinta: Žūrėk tu koks!

XVII SCENA

Tie patys, Kočkariovas, Podkoliosinas ir Fiokla

KOČKARIOVAS (*Podkoliosinui*)

Tik būk drąsus, ir daugiau nieko. (*Apsidairo ir, kiek nusteбęs, nusilenkia; sau.*) Fui, kokia krūva žmonių! Ką tai reiškia? Ar tik ne jaunikiai? (*Niuktelia Fioklai ir sako jai tyliai.*) Kuriame krašte pririnkai varnų, a?

FIOKLA (*pusbalsiu*)

Čia varnų nėra, visi dori žmonės.

KOČKARIOVAS (*jai*)

Svečiai nematyti, švarkai apdraskyti.

FIOKLA

- . Žiūrėk, blusiau, į savo pusę: už rublį kepurė, o barščiai kaip pliūrė.

KOČKARIOVAS

Tur būt, tavo turtuoliai — kišenėj vien skylės. (Garsiai.) Tai ką ji dabar daro? Juk tos durys, tur būt, į jos miegamąjį? (*Prieina prie durų.*)

FIOKLA

Begėdīs! Sako gi tau, dar rengiasi.

KOČKARIOVAS

Didelė bėda! Ir kas čia tokio? Juk tik pažiūrėsiu, ir daugiau nieko. (*Žiūri pro rakto skylutę.*)

ZEVAKINAS

Leiskite man susidomėti taip pat.

JAJIČNICA

Leiskite man žvilgterti nors vieną kartelį.

KOČKARIOVAS (*žiūrėdamas*)

Bet nieko nematyti, ponai! Ir negali pažinti, kas ten boluoja, moteris ar pagalvė.

Visi tačiau apstoja duris ir skverbiasi žvilgtterėti

KOČKARIOVAS

Tš... kažkas eina.

Visi atšoka atgal

XVIII SCENA

Tie patys, Arina Panteleimonovna ir Agafija Tichonovna. Visi sveikinasi

ARINA PANTELEIMONOVNA

O kuria proga teikėtės pagerbti savo atsilankymu?

JAJIČNICA

Iš laikraščių sužinojau, kad pageidaujate vykdyti parangą miškui ir malkoms, ir todėl, kaip valdinės įstaigos egzekutorius, atėjau sužinoti, kokios rūšies miškas, kokiame kieky ir kuomet galite jį pristatyti.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Nors jokių parangų nevykdome, bet jus čia matyti labai malonu. O kaip pavardė?

JAJIČNICA

Kolegijos asesorius, Ivanas Pavlovičius Jajičnica.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Prašau nuolankiai sėstis. (*Kreipiasi į Ževakiną ir žiūri į jį.*) Leiskite sužinoti...

ŽEVAKINAS

Aš taip pat žiūriu, laikraščiuose skelbimas kažkoks. Imsiu, manau sau, nueisiu. Oras pasirodė geras, pakeičiu visur žolelę...

ARINA PANTELEIMONOVNA

O kaip pavardė?

ŽEVAKINAS

Atsistatydinęs jūrų leitenantas, Baltazaras Baltazarovičius Ževakiną antrasis. Buvo pas mus dar kitas Ževakiną, bet tas dar anksčiau už mane atsistatydino: buvo sužeistas, močiute, į kelią, ir kulka taip keistai praėjo, kad paties kelio — nepalietė, bet gyslą kybtelėjo — kaip adata susiuvo, taip kad, kai, būdavo, stovi su juo, vis rodosi, kad jis tave nori iš užpakalio keliu niuktelti.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Nuolankiai prašau sėstis. (*Kreipdamasi į Anučkiną.*) Leiskite sužinoti, kuria proga?

ANUČKINAS

Kaip kaimynas. Gyvendamas visai netoliese...

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ar tik ne pirklio žmonos Tulubovos name, kuris priešais, teikiatės gyventi?

ANUČKINAS

Ne, aš kol kas dar gyvenu Smiltynuose, tačiau kada nors numatau persikelti čionai, netoli jūsų, į šią miesto dalį.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Nuolankiai prašau sėstis. (*Kreipdamosi į Kočkariovą.*)
Leiskite sužinoti...

KOČKARIOVAS

Na, argi jūs manęs nepažįstate? (*Kreipdamasis į Agafiją Tichonovną.*) Ir jūs taip pat, gerbiamoji?

AGAFIJA TICHONOVNA

Kiek man atrodo, visai nesu jūsų mačiusi.

KOČKARIOVAS

Ogi prisiminkite: jūs mane, tikriausiai, kur nors esate matę.

AGAFIJA TICHONOVNA

Iš tiesų, nežinau. Bene pas Biriuškinus?

KOČKARIOVAS

Kaip tik, būtent, pas Biriuškinus.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak, jūs, tur būt, nežinote, kas jai nutiko.

KOČKARIOVAS

Kaip gi, ištekėjo.

*AGAFIJA TICHONOVNA

Ne, tai dar būtų gerai, bet jai išlūžo koja.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ir smarkiai išlūžo. Buvo begrižtanti drožkomis gana vėlai namo, o vežėjas — buvo girtas ir išvertė iš vežimo.

KOČKARIOVAS

Taigi, taigi, aš ir prisimenu, kažkas įvyko: ar ištekęjo, ar koja išlūžo.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O kaip pavardė?

KOČKARIOVAS

Nagi — Ilja Fomičius Kočkariovas, juk mes giminės; mano žmona nuolat kalba apie tai... Palaukit, palaukit (*ima už rankos Podkoliosiną ir priveda jį*): mano bičiulis Podkoliosinas Ivanas Kuzmičius, rūmų patarėjas, tarnauja kaip ekspeditorius, vienas visus reikalus tvarko, puikiausiai sutvarkė savo sritį.

ARINA PANTELEIMONOVNA

O kaip pavardė?

KOČKARIOVAS

Podkoliosinas, Ivanas Kuzmičius, Podkoliosinas. Direktorius šiaip tik, dėl vardo, pasodintas, o visus reikalus jis tvarko, Ivanas Kuzmičius Podkoliosinas.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Taip... Nuolankiausiai prašau sėstis.

XIX SCENA

Tie patys ir Starikovas

STARIKOVAS (*guviai ir greitai lenkiasi, pirklių įpročiu, ir kiek išsiremdamas į šonus*) -

Sveika, močiute, Arina Panteliejevna. Prekybos kieme pasakojo vyrai, kad parduodate vilnas, močiute!

AGAFIJA TICHONOVNA (*atsisukdama su panieka, pusbalsiu, bet taip, kad jis girdi*)

Čia ne krautuvė.

STARIKOVAS

Šit kaip! Gal ne laiku atvykome? Gal ir be mūsų reikalą sutvarkėte?

ARINA PANTELEIMONOVNA

Prašau, prašau Aleksiejau Dimitrijevičiau, nors vilnų neparduodame, o jūsų aplankymu džiaugiamės. Nuolankiai prašau sėstis.

Visi susėda. Tyla

JAJIČNICA

Keistas oras šiandien: iš ryto buvo visiškai panašu į lietų, o dabar lyg ir praėjo.

AGAFIJA TICHONOVNA

Taip, jau tas oras į nieką nepanašus: kartais giedras, o kitu metu visiškai lietingas. Labai didelis iš to nemalonus.

ZEVAKINAS

Štai Sicilijoje, gerbiamoji, mes buvome su eskadra pavasari, — jei palyginti, tai išeitų mūsų vasario mėnesį: išeisi, būdavo, iš namų — diena saulėta, o vėliau, šitaip, lietutis, ir žiūri, tikrai tarytum lietutis.

JAJIČNICA

Už vis nemaloniausia, kai tokiu metu sėdi vienas. Vedusiam žmogui visai kitas reikalas — nenuobodu, o jei esi vienas, tai tiesiog...

ZEVAKINAS

Tiesiog, atrodo, kad gali galą gauti!..

ANUČKINAS

Taip, galima pasakyti...

KOČKARIOVAS

Kur tau? tiesiog kančia! Gyvenimas nemielas! Neduok dieve, patirti tokį dalyką.

JAJIČNICA

O kaip, gerbiamoji, jeigu tektų jums rinktis objektą? Leiskite sužinoti jūsų skonį. Atleiskit, kad aš taip tiesiai. Kokia tarnyba, jūsų nuomone, labiausiai tiktų vyrui?

ŽEVAKINAS

Ar norėtumėt jūs, gerbiamoji, turėti vyrą, pažinusį jūsų audras?

KOČKARIOVAS

Ne, ne! Geriausias, mano manymu, vyras yra tas, kuris beveik vienas vadovauja visam departamentui.

ANUČKINAS

Kam gi toks nusistatymas? Kodėl jūs niekinate žmogų, kuris, žinoma, nors tarnavo pėstininkų tarnyboj, bet moka, tačiau, vertinti aukštosios visuomenės elgesį.

JAJIČNICA

Gerbiamoji, spręskite jūs!

AGAFIJA TICHONOVNA (*tyli*)

FIOKLA

Atsakyk gi, širdele, pasakyk jiems ką nors.

JAJIČNICA

Kaip gi, gerbiamoji?

KOČKARIOVAS

Kokia jūsų nuomonė, Agafija Tichonovna?

FIOKLA (*tyliai jai*)

Pasakyk gi, pasakyk: „Dėkinga“, girdi. „Dideliu malonumu...“ Negerai juk taip sėdėti.

AGAFIJA TICHONOVNA (*tyliai*)

Man gėda, tikrai gėda; aš išeisiu, tikrai išeisiu. Tetulyte, pasėdėkit už mane.

FIOKLA

Ak, nedaryk gėdos nei mums, nei sau. Jie kažin ką pagalvos.

AGAFIJA TICHONOVNA (*taip pat*)

Ne, tikrai išeisiu, išeisiu, išeisiu.

Išbėga. Fiokla ir Arina Panteleimonovna išeina paskui ją

XX SCENA

Tie patys, be išėjusių

JAJIČNICA

Še tau, ir išėjo visos! Ką tai reiškia?

KOČKARIOVAS

Kas nors, tur būt, atsitiko.

ŽEVAKINAS

Kas nors dėl moteriško tualetu ... Pataisyti ko nors ... krūtinėlę ... prisagstyti.

Įeina Fiokla. Visi prie jos, klausdami: kas, kas tokio?

KOČKARIOVAS

Kas nors atsitiko?

FIOKLA

Kas gali atsitikti! Dievaži, nieko neatsitiko.

KOČKARIOVAS

Tai kodėl gi ji išėjo?

FIOKLA

Gi sugėdinote, todėl ir išėjo; visai sukonfūzinote, jog nenusėdėjo vietoje. Prašo atleisti: o vakarop kad puodeliui arbatos teiktumėtės. (*Išėina.*)

JAJIČNICA (*į šalį*).

Ar man tas arbatos puodelis! Štai dėl to nemėgstu piršlybę, prasidės tarymas, šiandien negalima, prašau rytoj, o dar poryt arbatos, ir dar reikia pagalvoti. O juk reikalas menkas, nėra ko laužyti galvos! Velniai griebtų, aš tarnauju, man nėra kada.

KOČKARIOVAS (*Podkolistnut*)

O juk šeimininkė nebiauri — a?

PODKOLIOSINAS

Taip, nebiauri.

ŽEVAKINAS

O juk šeimininkė graži?

KOČKARIOVAS (*į šalį*)

Velnias griebtų! Tas kvailys įsimylėjo. Dar, ko gera, trukdys! (*Garsiai.*) Visai negraži, visai negraži.

JAJIČNICA

Nosis didelė.

ŽEVAKINAS

Na, ne, nosies aš nepastebėjau. Ji toks pumpurėlis.

ANUČKINAS

Aš pats tos nuomonės. Ne, ne tai, ne tai... Aš netgi galvoju, kažin ar ji mokėtų elgtis aukštojo visuo-
menėj? Ir ar moka ji dar prancūziškai?

ŽEVAKINAS

Tai ką gi jūs, drįstu paklausti, nepabandėt, nepakalbėjote su ja prancūziškai? Gal būt, ir moka.

ANUČKINAS

Jūs manote, aš kalbu prancūziškai? Ne, aš neturėjau laimės pasinaudoti tokiu auklėjimu. Mano tėvas buvo niekšas, gyvulys. Jis ir negalvojo mane išmokyti prancūzų kalbos. Aš buvau tada dar kūdikis, mane lengvai

galima buvo išmokyti, reikėjo tik įkirsti gerokai, ir aš mokėčiau, tikrai mokėčiau.

ŽEVAKINAS

Na, bet dabar, kai jūs nemokate, kokia gi jums nauda, jeigu ji...

ANUČKINAS

O ne, ne! Moteris visai kas kita: reikia, kad ji būtinai mokėtų, o be šito ji ir ši, ir tą... (*rodo judesiais*) vis jau ne taip.

JAJIČNICA (*į šalį*)

Na, tesirūpinie šituo kas kitas. O aš eisiu ir apžiūrėsiu namą ir fligelius iš lauko: jei tik viskas, kaip reikiant, tai dar ši vakarą pasieksiu savo. Tie jaunikpalaikiai man nepavojingi — žmonės per daug jau skystoki. Tokių nuotakos nemėgsta.

ŽEVAKINAS

Eisiu pypkės parūkyt. O ką, ar mums nepakeliui? Jūs kur, leiskite paklausti, gyvenate?

ANUČKINAS

Smiltynuose, Petrovskio skersgatvy.

ŽEVAKINAS

Taip, bus lanksto; aš saloje, 18-toj linijoj; pagaliau, aš jus vis dėlto palydėsiu.

STARIKOVAS

Ne, čia kažkaip per daug įmantru. Prisiminsite vėliau ir mus, Agafija Tichonovna! Mano pagarba, ponai! (*Nusilenkia ir išeina.*)

XXI SCENA

Podkoliosinas ir Kočkariovas

PODKOLIOSINAS

O ko laukiame mes?

KOČKARIOVAS

Na, ką, juk tiesa, kad šeimininkė meili?

PODKOLIOSINAS

Ką ten! Man, prisipažinsiu, ji nepatinka.

KOČKARIOVAS

Štai tau! Kas čia? Juk tu pats sutikai, kad ji graži.

PODKOLIOSINAS

Na taip, kažkaip ne tas: ir nosis ilga, ir prancūziškai nemoka.

KOČKARIOVAS

Čia dar kas? Kam tau prancūziškai?

PODKOLIOSINAS

Na, vis dėlto nuotaka turi mokėti prancūziškai.

KOČKARIOVAS

Kodėl gi?

PODKOLIOSINAS

Na, todėl, kad... jau aš nežinau kodėl, o vis jau nei šiaip, nei taip.

KOČKARIOVAS

Na, štai; ką tik vienas kvailys pasakė, o jis ir ausis pastatė. Ji — gražuolė, tiesiog gražuolė; tokios merginos niekur nerasi.

PODKOLIOSINAS

Man ir pačiam iš pradžių ji patiko, bet vėliau, kai ėmė kalbėti: ilga nosis, ilga nosis, — na, aš išžiūrėjau, ir matau pats, kad ilga nosis.

KOČKARIOVAS

Ak tu, mulki! jie tyčia plepa, kad tave nubaidytų: ir aš taip pat negyriau — taip jau daroma. Tai, brolau, tokia mergina! Tu tik išžiūrėk į jos akis: juk tai velnias žino, kokios akys: kalba, alsuoja. O nosis? Aš ne-

žinau, kokia nosis! Baltumėlis — alebastras! O ir alebastras ne kiekvienas prilys. Tu pats gerai išžiūrėk.

FODKOLIOSINAS (*šypsodamasis*)

Dabar — aš vėl matau, kad ji lyg ir graži.

KOČKARIOVAS

Suprantama, graži. Klausyk, dabar, kai jie visi išėjo, einame pas ją, išsiaiškinsime ir viską baigsime.

PODKOLIOSINAS

Na, šito aš nepadarysiu.

KOČKARIOVAS

Kodėl gi?

PODKOLIOSINAS

Koks akiplėšiškumas! Mūsų daug; tegul ji pati išsirenka.

KOČKARIOVAS

Na, bet ko tau jų žiūrėt: bijai konkurencijos, ar ką? Nori, aš juos visus per vieną minutę išvaikysiu?

PODKOLIOSINAS

Kaip gi tu juos išvaikysi?

KOČKARIOVAS

Na, tai mano reikalas. Duok tik man žodį, kad paskui neatsikalbinėsi.

FODKOLIOSINAS

Kodėl gi neduoti? Gerai, aš nesispirsiu: aš noriu vesti.

KOČKARIOVAS

Ranką!

PODKOLIOSINAS (*paduodamas*)

Imk!

KOČKARIOVAS

Na, to tik man ir reikia.

Abu išeina

ANTRAS VEIKSMAS

Kambarys Agafijos Tichonovnos namuose

I SCENA

Agafija Tichonovna viena, vėliau Kočkariovas

AGAFIJA TICHONOVNA

Iš tikrųjų, kaip sunku — pasirinkti! Jeigu dar vienas, du žmonės, o čia keturi — kaip nori, taip ir rinkis. Nikanoras Ivanovičius nebiaurus, nors, žinoma, liesokas; Ivanas Kuzmičius taip pat nebiaurus. Bet tiesą sakant, Ivanas Pavlovičius taip pat, nors ir storas, o juk labai rimtas vyras. Štai prašau, kaip čia pasielgti? Baltazaras Baltazarovičius ingi vyras vertingas. Jau kaip sunku pasiryžti, tai tiesiog apsakyti negali, kaip sunku! Jeigu Nikanoro Ivanovičiaus lūpas pridėti prie Ivano Kuzmičiaus nosies, ir paūmėti kiek laisvų manierių, kuriomis puošiasi Baltazaras Baltazaričius, ir dar gal pridėti prie to Ivano Pavlovičiaus stambumo — aš tada tuoj pat pasiryžčiau. O dabar imk ir galvok, net galvą ėmė skaudėti. Aš manau, visų geriausia mesti burtus. Visai atsiduoti dievo valiai: kas iškris, tas ir vyras. Užrašysiu juos visus ant popieriukų, susuksiu į tūteles, ir kaip bus, taip bus. (*Prieina prie staliuko, išima žirkles ir popierių, prikarpo bilietėlių ir, kalbė-*

dama, susuka.) Toks nelaimingas merginos likimas, dar įsimylėjusios. Vyrui niekuomet to nesupras, ir tiesiog, nenori to suprasti. Štai jie visi jau paruošti! Belieka tik įdėti juos į rankinuką, užmerkti akis ir, kaip bus, taip bus. (*Deda bilietėlius į rankinuką ir maišo juos ranka.*) Baisu... Ak, jei dievas duotų, kad ištraukčiau Nikanorą Ivanovičių! Ne, kodėl gi jį? geriau Ivaną Kuzmičių. Kodėl gi Ivaną Kuzmičių? Kuo gi blogi tie, kiti?... Ne, ne, nenoriu... kurį išimsiu, tas ir tebūnie. (*Rausiasi rankinuke ir išima vietoj vieno visus.*) Ai, visi! Visi kartu! O širdis taip ir daužosi! Ne, vieną, vieną! Būtinai vieną! (*Deda bilietėlius į rankinuką ir maišo. Tuo metu tyliai įeina Kočkariovas ir atsistoja užpakaly.*) Ak, kad taip išėmus Baltazarą... ką aš! Norėjau pasakyti, Nikanorą Ivanovičių... Ne, nenoriu, nenoriu! Ką likimas lems!

KOČKARIOVAS

Paimkite Ivaną Kuzmičių, jis visų geriausias.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak! (*Sušunka ir uždengia veidą abiem rankom, bijo-dama žvilgterti atgal.*)

KOČKARIOVAS

Ir ko gi išsigandote? Nebijokite, tai aš. Iš tikrųjų, paimkite Ivaną Kuzmičių.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak, man gėda: jūs nugirdote.

KOČKARIOVAS

Nieko, nieko! juk aš savas, giminė, manęs nėra ko gėdytis: atidenkite savo veidelį.

AGAFIJA TICHONOVNA (*pusiau atidengusi veidą*)

Man, iš tikrųjų, gėda.

KOČKARIOVAS

Na, imkite Ivaną Kuzmičių.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak! (*Sušunka ir vėl uždengia veidą rankomis.*)

KOČKARIOVAS

Iš tikrųjų, nuostabus žmogus, išstobulino savo sritį... tiesiog, nepaprastas žmogus!

AGAFIJA TICHONOVNA (*po truputį atidengia veidą*)

Kaip gi, o kitas? O Nikanoras Ivanovičius — juk jis taip pat geras žmogus.

KOČKARIOVAS

Ką jūs, tai šlamštas prieš Ivaną Kuzmičių.

AGAFIJA TICHONOVNA

Kodėl gi?

KOČKARIOVAS

Aišku, kodėl. Ivanas Kuzmičius žmogus... na, tiesiog, žmogus... žmogus, kokio kitur nerasi.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, o Ivanas Pavlovičius?

KOČKARIOVAS

Ir Ivanas Pavlovičius — šlamštas, visi jie — šlamštas.

AGAFIJA TICHONOVNA

Tarytum jau visi?

KOČKARIOVAS

O jūs tik apsvarstykit, palyginkite tiktai: čia, kaip ten bebūtų — Ivanas Kuzmičius! O ten, kas tik pasi-taikė: Ivanas Pavlovičius, Nikanoras Ivanovičius, vel-niai žino kas!

AGAFIJA TICHONOVNA

Bet, iš tikrųjų, jie labai . . . kuklūs.

KOČKARIOVAS

Kur ten kuklūs! Peštukai, patys neramiausi žmonės. Argi norėtumėt, kad kitą dieną po vestuvių jus primuštų.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak, dieve mano! Tai tikrai tokia nelaimė, jog blogiau negali būti.

KOČKARIOVAS

O kaip gi! blogiau nieko nė nesugalvosi.

AGAFIJA TICHONOVNA

Tad jūs patariat geriau imti Ivaną Kuzmičių?

KOČKARIOVAS

Ivaną Kuzmičių, žinoma, Ivaną Kuzmičių. (*Į šalį.*) Reikalai, rodos, ima taisytis. Podkoliosinas sėdi cukrainėje, reikia greičiau atvesti jį.

AGAFIJA TICHONOVNA

Tai jūs manote — Ivaną Kuzmičių?

KOČKARIOVAS

Būtinai Ivaną Kuzmičių.

AGAFIJA TICHONOVNA

O tiem kitiem negi atsakyti?

KOČKARIOVAS

Žinoma, atsakyti.

AGAFIJA TICHONOVNA

Bet kaip tai padaryti? Kažkaip gėda.

KOČKARIOVAS

Kodėl gėda? Pasakykite, kad dar jauna ir nenorite tekėti.

AGAFIJA TICHONOVNA

Bet juk jie nepatikės, ims klausinėti: o kodėl, o kaip?

KOČKARIOVAS

Na, tai, jei jūs norite iš karto baigti, pasakykite tiesiog: „Eikite lauk, kvailiai!“

AGAFIJA TICHONOVNA

Kaip gi galima taip sakyti?

KOČKARIOVAS

Na, pabandykite: aš jus tikrinu, kad po to visi išbėgs lauk.

AGAFIJA TICHONOVNA

Bet juk tai bus kažkaip labai nemandagu.

KOČKARIOVAS

Betgi jūs daugiau jų nematysite, tai argi ne vis tiek?

AGAFIJA TICHONOVNA

Vis kažkaip negerai... Juk jie supyks.

KOČKARIOVAS

Kas tokio, jei supyks? Jei dar iš to kas išeitų, tuomet kitas reikalas; o juk čia daugiausia, jei kas nors spiaus į akis, — štai ir viskas.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, matote!

KOČKARIOVAS

Tai kas čia tokio? Juk kitiems ne kartą spiovė, dievaži! Aš pažįstu vieną tokį: puikiasias vyras, raudonskruostis; iki tolei įkyriai lindo į akis savo viršininkui dėl algos priedo, kol tas pagaliau neiškentė — spiovė į patį veidą, dievaži! „Štai tau“, sako, „tavo priedas; atstok, šėtone!“ O alga vis dėlto padidino. Tai kas iš to, kad spiaus? Jeigu, kitas reikalas, dar būtų nosinė toli, o ji juk čia pat kišenėje, paėmei ir nušluostei.

(*Prieangy skambutis.*) Beldžiasi, kas nors iš jų, tikriausiai; aš nenorėčiau dabar su jais susitikti. Ar nėra ten kito išejimo?

AGAFIJA TICHONOVNA

Kaip gi, užpakaliniais laiptais. Bet, iš tikrųjų, aš visa drebu.

KOČKARIOVAS

Nieko, tiktai daugiau drąsos. Likite sveika! (*I šalį.*) Greičiau atvesiu Podkoliosiną.

II SCENA

Agafija Tichonovna ir Jajičnica

JAJIČNICA

Aš tyčia, gerbiamoji, atėjau truputį anksčiau, kad pakalbėčiau su jumis vienudu, kol turime laiko. Na, gerbiamoji, laipsni, aš manau, jūs jau žinote: esu kolegijos asesorius, viršininkai mane myli, valdiniai klauso... trūksta tik vieno: gyvenimo draugės.

AGAFIJA TICHONOVNA

Taip.

JAJIČNICA

Dabar aš suradau gyvenimo draugę. Toji draugė — jūs. Pasakykite tiesiai: taip, ar ne? (*Žiūri į jos pečius, į šalį.*) O, ji ne tokia, kaip kad būna liesutės vokietės — šis tas yra.

AGAFIJA TICHONOVNA

Aš dar labai jauna... nenusiteikus dar tekėti.

JAJIČNICA

Kaip gi, o svočia kuriam galui vargsta? Bet, gali būt,

jūs norit ką nors kita pasakyti — išdėstykite ... (*Girdėti skambutis.*) Velnias griebtų! Neduoda reikalo sutvarkyti.

III SCENA

Tie patys ir Ževakinas

ŽEVAKINAS

Atleiskite, gerbiamoji, kad aš, gal būt, per anksti. (*Ap-sisuka ir mato Jajičnicą.*) Ak, jau yra ... mano pagarba Ivanui Pavlovičiui!

JAJIČNICA (*į šalį*)

Prasmegtum tu su savo pagarba! (*Garsiai.*) Tai kaip gi, gerbiamoji? Pasakykite tik vieną žodį: taip, ar ne? .. (*Girdėti skambutis; Jajičnica nuoširdžiai nusispiauna.*) Vėl varpelis!

IV SCENA

Tie patys ir Anučkinas

ANUČKINAS

Gal būt, aš, gerbiamoji, anksčiau, negu dera ir reikalauja mandagumas ... (*Pamatęs kitus, nustebeš aiktelia ir nusilenkia.*) Mano pagarba!

JAJIČNICA (*į šalį*)

Atsiimk savo pagarbą! Nelabasis tave atnešė, kad tau palūžtų tavo liesos kojos! (*Garsiai.*) Tai kaip gi, gerbiamoji, spręskite, — aš žmogus užimtas, laiko turiu nedaug — taip, arba ne?

AGAFIJA TICHONOVNA (*sumišusi*)

Nereikia ... nereikia ... (*į šalį.*) Nieko nesuprantu, ką kalbu.

JAJIČNICA

Kaip nereikia? Kuriuo atžvilgiu nereikia?

AGAFIJA TICHONOVNA

Nieko, nieko... aš ne tai. (*Susivaldydama.*) Eikite lauk!.. (*I šalį, suplojusi rankomis.*) Ak, dieve mano! ką aš čia pasakiau?

JAJIČNICA

Kaip tat „Eikite lauk?“ Ką tai reiškia: „Eikite lauk?“ Leiskite sužinoti, ką jūs norite tuo pasakyti? (*Isirėmęs į šonus, grasinamai artėja prie jos.*)

AGAFIJA TICHONOVNA (*žvilgterėjusi į jo veidą, sušunka*)

Ai, primuš, primuš! (*Išbėga.*)

Jajičnica stovi išsižiojęs. Į riksmą atbėga Arina Panteleimovna ir, žvilgterėjusi į jo veidą, taip pat surinka: „Ak, primuš!“ ir išbėga

JAJIČNICA

Kas per velniava! Tai istorija, iš tikrųjų!

Skamba durų skambutis, ir girdėti balsai

KOČKARIOVO BALSAS

Na, eik, eik, ko gi tu sustojai?

PODKOLIOSINO BALSAS

Eik tu pirmas. Aš tik minutėlei: pasitaisysiu, atsiseigė kilpelė.

KOČKARIOVO BALSAS

Bet tu vėl paspruksi.

PODKOLIOSINO BALSAS

Ne, nepaspruksiu! Dievaži, nepaspruksiu.

V SCENA

Tie patys ir Kočkariovas

KOČKARIOVAS

Na, štai, labai čia reikėjo taisyti kilpelę.

JAJIČNICA (*kreipdamasis į ji*)

Pasakykite, prašau, nuotaka kvaišė, ar ką?

KOČKARIOVAS

O ką? Ar — atsitiko kas?

JAJIČNICA

Negalima nė išaiškinti, ką ji daro: išbėgo, ėmė rėkti:
„Primuš, primuš!“ Velniai žino kas!

KOČKARIOVAS

Na taip, jai užaina kartais: ji kvaišė.

JAJIČNICA

Pasakykite, juk jūs jos giminaitis?

KOČKARIOVAS

Kaip gi, giminaitis.

JAJIČNICA

O kuriuo būdu giminaitis? leiskite sužinoti.

KOČKARIOVAS

Tiesą sakant, nežinau; lyg mano motinos teta kažkas
jos tėvui, arba tėvas jos kažkas mano tetai; tai žino
mano žmona, — tai jų reikalas.

JAJIČNICA

Ir seniai ji apkvaišo?

KOČKARIOVAS

Tokia ji nuo pat mažens.

JAJIČNICA

Taip, žinoma, geriau, jeigu ji būtų protingesnė, o pa-
galiau, ir kvaila taip pat gerai: kad tik priedai būt ge-
roj tvarkoj.

KOČKARIOVAS

Bet juk ji nieko neturi. ◆

JAJIČNICA

Kaip tai, o mūrinis namas?

KOČKARIOVAS

Tai tik garsas, kad mūrinis, bet jei žinotumėt jūs, kaip jis pastatytas: sienos juk per vieną plytą, o viduj visoks šlamštas — šiukšlės, skiedros, drožlės.

JAJIČNICA

Ką jūs?

KOČKARIOVAS

Žinoma. Tarytum nežinote, kaip dabar stato namus? Kad tik į lombardą greičiau.

JAJIČNICA

Tačiau namas juk neįkeistas?

KOČKARIOVAS

O kas jums sakė? Štai tas ir yra, kad ne tik įkeistas, bet dargi už dvejus metus procentai neišmokėti. O senate yra dar brolis, kuris taip pat į namą žvilgčioja — tokio knabiko pasaulis nėra matęs; nuo tikros motinos paskutinį sijoną nuvilktų, bedievis.

JAJIČNICA

Kaip gi man senė svočia . . . ak, ji bestija šitokia, velnio išpera. (Į šalį.) Tačiau jis, gal būt, meluoja. Griežčiausiu būdu ištardysiu senę! ir jeigu tik tiesa . . . na . . . aš priversiu ją ne taip užgiedoti, kaip kiti gieda.

ANUČKINAS

Leiskite jus sutrukdyti taip pat vienu klausimu. Prisipažinsiu, nemokant prancūzų kalbos, nepaprastai sunku spręsti pačiam, moka moteris prancūziškai, ar ne. Kaip namų šeimininkė, ar moka? . .

KOČKARIOVAS

Nei bė, nei mė.

ANUČKINAS

Ką jūs?

KOČKARIOVAS

Kaip gi? aš tai labai gerai žinau. Ji drauge su žmona mokėsi pensione, buvo žinoma tinginė, visada, kaip kvaišė, spoksojo, o prancūzų kalbos mokytojas tiesiog mušė ją lazda.

ANUČKINAS

Įsivaizduokite, kad iš pat pradžių, kaip tik ją pamaciau, turėjau kažkokį nujautimą, kad ji nemoka prancūziškai.

JAJIČNICA

Na, velniop prancūzų kalbą! Bet kaip šita prakeikta svočia!.. Ak, tu bestija, šitokia, ragana! Jei jūs žinotumėt, kokiais žodžiais ji nupiešė — dailininkas, tikras dailininkas! „Namas, fligelis“, sako, „su fundamentais, sidabriniai šaukštai, rogės — tik sėsk, ir važinėkis!“ žodžiu, romanuose retai atrasi tokį puslapį. Ach tu, senas puspadi! pakliūk tik tu man...

VI SCENA

Tie patys ir Fiokla

Visi, pamatę ją, kreipiasi į ją žodžiais

JAJIČNICA

A! Štai ji! Nagi eik čionai, sena suvedžiotoja! Nagi, eik čia!

ANUČKINAS

Tai šitaip jūs apgavote mane, Fiokla Ivanovna?

KOČKARIOVAS

Na, reikės dabar tau atsiskaityti!

FIOKLA

Nė žodžio nesupaisau: visiškai apkurtinote.

JAJIČNICA

Namas statytas per vieną plytą, senas puspadi, o tu primelavai: su mezoniniais, ir velniai žino, su kuo.

FIOKLA

Nežinau, ne aš stačiau. Tur būt, reikėjo per vieną plytą, todėl taip ir pastatė.

JAJIČNICA

Dar ir lombarde įkeistas! Velniai tave griebtų, ragana tu prakeikta! (*Trypdumas koja.*)

FIOKLA

Žiūrėk koks! dar ir plūstasi. Kitas imtų dėkoti už malonumą, kad rūpinausi juo.

ANUČKINAS

Taigi, Fiokla Ivanovna, jūs štai ir man taip pat prisnekėjote, kad ji prancūziškai moka.

FIOKLA

Moka, mielas, viską moka, ir vokiškai, ir visaip; kokį nori manierų — viską moka.

ANUČKINAS

Ne, ne; rodos, ji tik rusiškai kalba.

FIOKLA

O kas čia bloga? Suprantamiau rusiškai, todėl ir kalba rusiškai, o jei mokėtų busurmaniškai, tau pačiam būtų ir blogiau, pats nesuprastum nieko. Nėra ko nė šnekėti apie rusų kalbą, — kalba žinia kokia: visi šventieji rusiškai kalbėjo.

JAJIČNICA

Ogi eik šen, prakeiktoji, prieik prie manęs!

FIOKLA (*slinkdama arčiau durų*)

Neisiu, aš pažįstu tave; tu žmogus sunkus, už niekus primušį.

JAJIČNICA

Na, žiūrėk, balandėle, tas tau nepraeis. Štai, kai nuvesiu aš tave į policiją, tai tu man žinosi, kaip apgaudinėti padorius žmones. Štai, tu pamatysi! O nuotakai pasakyk, kad ji niekšas! Ar girdi, būtinai pasakyk. (*Išeina.*)

FIOKLA

Žiūrėk tu koks! kaip supyko! kad storas, tai mano, jam ir lygaus nėra, o aš pasakysiu, kad tu pats niekšas, štai kaip!

ANUČKINAS

Prisipažinsiu, mieloji, niekad nemaniau, kad jūs taip imtumėt apgaudinėti. Jei būčiau žinojęs, kad nuotaka taip išauklėta, tai aš ir kojos, tiesiog, nebūčiau kėlęs. Štai kaip! (*Išeina.*)

FIOKLA

Drignių prisidėdė ar išgėrė per daug. Žiūrėk, kokie papūtžandžiai atsirado! Iš didelio rašto išėjo iš krašto!

VII SCENA

Fiokla, Kočkariovas ir Ževaktnas

KOČKARIOVAS (*kvatoja visa gerkle, žiūrėdamas į Fioklą ir rodydamas į ją pirštu*)

FIOKLA (*apmaudingai*)

Tu ko gerklę plėšai?

KOČKARIOVAS (*vis tebekvatoja*)

FIOKLA

Žiūrėk, kaip įsismagino!

KOČKARIOVAS

Svočia! svočia! moka apvesdinti, žino, kaip reikalus tvarkyti! (*Tebekvatoja.*)

FIOKLA

Ana kaip prapliupo! Bene velionė apkvaišo, kai gimdė tave. (*Išeina supykusi.*)

VIII SCENA

Kočkariovas ir Ževakinas

KOČKARIOVAS (*tebekvatodamas*)

Ai, negaliu, iš tikrųjų, negaliu! jėgų nepakaks, jaučiu, kad sprogsiu. (*Vėl kvatoja.*)

ŽEVAKINAS (*žiūri į jį, taip pat besijuokdamas*)

KOČKARIOVAS (*nuvargęs virsta į kėdę*)

Ai, iš tikrųjų, pavargau. Jaučiu, kad jei imsiu juoktis, neteksiu paskutinių jėgų.

ŽEVAKINAS

Man patinka jūsų linksmas būdas. Mūsų, kapitono Boldirevo, eskadroj buvo mičmanas Pietuchovas, Antonas Ivanovičius: irgi buvo tokio linksmo būdo. Būdavo, jam nieko daugiau, parodysi tik šitaip vieną pirštą — staiga prasijuoks, dievaži, ir iki pat vakaro juokiasi. O, žiūrint į jį, būdavo, ir pačiam pasidaro juokinga, ir žinote, pagaliau, ir pats tikrai juokiesi.

KOČKARIOVAS (*atstpūsdamas*)

O, viešpatie, pasigailēk mūs nusidējēliu! Na, kā ji sugalvojo, kvailē? Argi ji gali apvesdinti? Ar ji gali? Štai aš, tai apvesdinsiu, tai apvesdinsiu!

ŽEVAKINAS

Argi? Tai jūs ne juokais galīte apvesdinti?

KOČKARIOVAS

O kaip gi! kā nori, su kuo nori.

ŽEVAKINAS

Jei taip, apvesdinkite mane su čionykšte šeimīninke.

KOČKARIOVAS

Jus? Bet kam jums vesti?

ŽEVAKINAS

Kaip tai kam? Leiskit pastebēti, truputī keistas klausīmas! Suprantama, kam.

KOČKARIOVAS

Betgi jūs girdējote, kad ji neturi jokio kraičio.

ŽEVAKINAS

Nēra tai nēra. Žinoma, negerai, bet, pagaliau, su tokia malonia, īsauklēta mergina, galīma ir be kraičio pragyventi. Nedidelis kambārēlis (*matuoja apytikriai rankomis*), čia, sakysīme, mažas priēškambaris, nedīdelē pertvarēlē arba kokia nors užuolaidēlē ...

KOČKARIOVAS

Ir kuo gi jīnai jums taip patīko?

ŽEVAKINAS

Tiesā sakant, ji man patīko todēl, kad ji pilna motēris. Aš dīdelis motēris pilnumo amatorius.

KOČKARIOVAS (*žvilgčīlodamas ī jī kreīvai, sako ī šālī*)

O juk pats tuo pasīgirti negalētū; tarytum tūzē, īš ku-

rios taboką iškratė. (*Garsiai.*) Ne, jums visai nereikia vesti.

ŽEVAKINAS

Kaip tai?

KOČKARIOVAS

O taip. Na, kokia jūsų, tarp mūsų kalbant, figūra? kaip gaidžio koja.

ŽEVAKINAS

Gaidžio koja?

KOČKARIOVAS

Žinoma. Kaip jūs atrodote!

ŽEVAKINAS

Vadinasi, kaip gi, vis dėlto, gaidžio koja?

KOČKARIOVAS

Paprastai — gaidžio.

ŽEVAKINAS

Man rodos, tai vis dėlto, liečia asmenį. . .

KOČKARIOVAS

Bet aš juk taip sakau žinodamas, kad jūs žmogus protingas; kitam aš taip nepasakysiu. Aš jus apvesdinsiu, prašau, tikrai su kita.

ŽEVAKINAS

Ne, jau aš prašyčiau, kad su kita mane neapvesdintumėt. Jau būkite toks geras ir malonus, tik su šita.

KOČKARIOVAS

Gerai, apvesdinsiu, tik su sąlyga: jūs niekur nesikiškite ir net nelįskite nuotakai į akis, — aš viską padarysiu be jūsų.

ŽEVAKINAS

Bet, kaip gi, tačiau, viską be manęs? Vis dėlto man bent pasirodyti reikės.

KOČKARIOVAS

Visiškai nereikia. Eikite namo ir laukite: dar šį vakarą bus viskas sutvarkyta.

ŽEVAKINAS (*trina rankas*)

O, tai būtų labai puiku! Bet ar nereikalingas atestas, tarnybos lapas? Gal būt, nuotakai bus įdomu, aš per minutę sulakstysiu.

KOČKARIOVAS

Nieko nereikia, tik eikite namo; aš dar šiandien duosiu jums žinią. (*Išlydi jį.*) Nė velniš, taip tu ir sulauksi! Kas gi tai? Kodėl gi Podkoliosinas neateina? Tai, vis dėlto, keista. Argi jis iki šiol taiso savo kilpelę? Gal eiti ir pažiūrėti?

IX SCENA

Kočkariovas ir Agafija Tichonovna

AGAFIJA TICHONOVNĀ (*apsižvalgydama*)

Ką, išėjo? Nieko nėra?

KOČKARIOVAS

Išėjo, išėjo, nėra nieko.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak, jei jūs žinotumėt, kaip aš visa drebėjau! Šitaip tikrai dar niekuomet man nebuvo atsitikę. Bet koks baisus tasai Jajičnica; koks jis turėtų būti tironas savo žmonai. Man vis šitaip atrodo, kad jis tuojau grįš.

KOČKARIOVAS

O, nė už ką negrįš. Aš dedu savo galvą, jei kuris iš judviejų parodys čia savo nosį.

AGAFIJA TICHONOVNA

O trečiasis?

KOČKARIOVAS

Koks trečiasis?

ŽEVAKINAS (*iškišdamas pro duris galvą*)

Baisiai norisi sužinoti, kaip ji kalbės apie mane savo lūpytėmis... pumpurėlis šitoksai!

AGAFIJA TICHONOVNA

O Baltazaras Baltazarovičius?

ŽEVAKINAS

A, štai, štai! (*Trina rankas.*)

KOČKARIOVAS

Fu, po plynių! maniau, apie ką gi jūs kalbate? Bet juk tai, tiesiog, velniai žino kas, visiškas kvailys.

ŽEVAKINAS

O čia kas dabar? Jau šito aš, prisipažįstu, visai nesuprantu.

AGAFIJA TICHONOVNA

O jis, tačiau, pažiūrėjus, atrodo labai geras žmogus.

KOČKARIOVAS

Girtuoklis!

ŽEVAKINAS

Dievaži, nesuprantu!

AGAFIJA TICHONOVNA

Argi dar ir girtuoklis?

KOČKARIOVAS

Žinoma, tikras niekšas.

ŽEVAKINAS (*garsiai*)

Ne, atleiskite, jau šito aš visai neprašiau jūsų sakyti. Ką nors užtarti mano naudai, pagirti — kitas reikalingas; o kad šitokiu būdu, tokiais žodžiais, jau teikitės.

nebent apie ką nors kitą; o apie mane — atleiskite, gerbiamasis.

KOČKARIOVAS (į šalį)

Ir pataikyk tu man taip pasipainiot! (*Agafijai Tichonovnai pusbalsiu.*) Žiūrėkite, žiūrėkite, ant kojų nepastovi. Šitokių išdaigų jis kasdien iškrečia. Išvarykite jį, ir baigtas reikalas! (Į šalį.) O Podkoliosino kaip nėra, taip nėra. Tai niekšas! išliesiu pyktį bent ant jo. (*Išeina.*)

X SCENA

Agafija Tichonovna ir Ževakinas

ŽEVAKINAS (į šalį)

Žadėjo girti, o vietoj to išplūdo! labai keistas žmogus! (*Garsiai.*) Jūs gerbiamoji, netikėkite...

AGAFIJA TICHONOVNA

Atleiskit, aš nesveikuoju... skauda galvą. (*Nori iš-eiti.*)

ŽEVAKINAS

Bet, gal būt, aš jums kuo nors nepatinku? (*Rodydamas į galvą.*) Jūs nežiūrėkite į tai, kad man čia mažytė plikė: tai nieko, tai nuo drugio; plaukai tuojau ataugės.

AGAFIJA TICHONOVNA

Man vis tiek, kas ten jums bebūtų.

ŽEVAKINAS

Aš, gerbiamoji... jei užsivilksiu juodą fraką, tai veido spalva bus kiek šviesesnė.

AGAFIJA TICHONOVNA

Juo geriau jums. Sudiev! (*Išeina.*)

XI SCENA

ŽEVAKINAS (*vienas, sako jai įkandin*)

Gerbiamoji, teikitės pasakyti priežastį, kodėl? Dėl ko? Ar aš turiu kokią didelę ydą? Išėjo! keisčiausias nuotykis! jau bene septynioliką kartą man taip atsitinka, ir vis beveik panašiai: atrodo, iš pradžių viskas gerai, o kai artėja viso reikalo atomazga, žiūrėk, ir atsisakys. (*Vaikšto, susimąstęs, po kambarį.*) Taip... šita bus, rodos, jau septyniolika nuotaka! Ir ko gi ji, vis dėlto, nori? ir kam jai, pavyzdžiui, šitaip... kuriems galams... (*Pagalvojęs.*) Neaišku, labai neaišku! Kad bent būčiau koks nevykėlis. (*Apsižvalgo.*) Rodos, negalima to pasakyti: viskas, ačiū dievui, prigimtis nenuskriaudė. Nesuprantama! O gal eiti namo ir pasirausti skrynelėj? Buvo ten eilėraštas, prieš kurį, tikrai, nei viena neatsilaikys... Dievaži, nieko nesuvokiu! Iš pradžių, rodos, ėmė sektis... Matyt, vežimą teks atgal pasukti. O gaila, tikrai gaila. (*Išeina.*)

XII SCENA

Podkoliosinas ir Kočkariovas įeina ir abu dairosi atgal

KOČKARIOVAS

Jis nepastebėjo mūsų. Matei, su kokia ilga nosim išėjo?

PODKOLIOSINAS

Argi ir jam taip pat atsakė, kaip ir aniems?

KOČKARIOVAS

Galutinai.

PODKOLIOSINAS (*savimi patenkintas, šypsosi*)

O vis dėlto, labai nejauku turėtų būti, jei atsako.

KOČKARIOVAS

O kaip gi!

PODKOLIOSINAS

Aš vis dar netikiu, kad ji tiesiog būtų pasakiusi, girdi, mane išskirianti iš visų.

KOČKARIOVAS

Ką ten — išskiria. Ji dėl tavęs tiesiog proto neteko. Tokia meilė: kokiais maloniais vardais tave vadino, tokia aistrą rodė, jog net kunkuliuoja.

PODKOLIOSINAS (*patenkintas šypsosi*)

O juk, iš tiesų, moteris, jei panorės, kokių tik žodžių neprikalbės! niekuomet pats nesugalvotumei: pumputi, snukuti, tarakonėli...

KOČKARIOVAS

Kas dar tie žodžiai! štai, kai vesi, tai tu pamatysi per pirmus du mėnesius, kokie pasipils žodžiai; na, tiesiog, brolau, tirpte tirpti.

PODKOLIOSINAS (*šypsodamasis*)

Tarytum?

KOČKARIOVAS

Garbės žodis! Klausyk, tačiau, dabar greičiau prie reikalo. Išsiaiškink jai, atverk tuojau pat širdį ir reikalauk rankos.

PODKOLIOSINAS

Bet kaip gi tuojau pat? Ką tu?

KOČKARIOVAS

Būtinai tuojau pat... o štai ir ji pati.

XIII SCENA

Tie patys ir Agafija Tichonovna

KOČKARIOVAS

Aš atvedžiau pas jus, gerbiamoji, mirtingąjį, kurį jūs matote. Dar niekuomet nebuvo taip išimylėjusio, tiesiog, neduok dieve — ir priešui nepalinkėsiu...

PODKOLIOSINAS (*niuksėdamas jam į alkūnę, tyliai*)

Na, jau tu, brolau, rodos, per daug.

KOČKARIOVAS (*jam*)

Nieko, nieko! (*Jai; tyliai.*) Būkite drąsesnė, jis labai lėtas, stenkitės būti kiek galima laisvesnė. Pakilnokitės šitaip antakius kaip nors, arba, nuleidusi akis, taip staiga ir pritrenkite jį, nevidoną, arba atkiškite jam truputį petį, ir tegu jis, niekšas, žiūri! — be reikalo, tarp kita ko, jūs neapsivilkote suknele trumpom rankovėm; bet, pagaliau ir šita gerai. (*Garsiai.*) Na, aš palieku jus malonioj draugijoje! Aš trumpai žvilgtersiu tik į jūsų valgomąjį ir į virtuvę: reikia ten patvarkyti — tuojau ateis oficiantas, kuriam užsakyta vakarienė; gal būt, ir vyną jau atnešė... Iki pasimatymo! (*Podkoliosinui.*) Drąsiau! Drąsiau! (*Išėina.*)

XIV SCENA

Podkoliosinas ir Agafija Tichonovna

AGAFIJA TICHONOVNA

Nuolankiai prašau sėstis.

Abu sėdasi ir tyli

PODKOLIOSINAS

Jūs, gerbiamoji, mėgstate irštytis?

AGAFIJA TICHONOVNA

Kaip, irstytis?

PODKOLIOSINAS

Vasarvietėj labai malonu vasarą irstytis laiveliu.

AGAFIJA TICHONOVNA

Taip, kartais su pažįstamais irstomės.

PODKOLIOSINAS

Nežinia, kokia šiemet bus vasara.

AGAFIJA TICHONOVNA

Geriau būtų, kad gera.

Abu tyli

PODKOLIOSINAS

Jūs, gerbiamoji, kurią gėlę labiau mėgstate?

AGAFIJA TICHONOVNA

Kuri labiau kvepia — gvazdiką.

PODKOLIOSINAS

Damoms labai tinka gėlės.

AGAFIJA TICHONOVNA

Taip, malonus dalykas. (*Tyla.*) Kurioj cerkvėj jūs buvote pereiną sekmadienį?

PODKOLIOSINAS

Voznesensko, o prieš savaitę buvau Kazanės sobore. Pagaliau, melstis visvien, kurioj bebūtum cerkvėj. Anoji tik geriau išpuošta. (*Tyli. Podkoliosinas stuk-sena pirštais į stalą.*) Štai greitai bus Jekaterinhofa vaikštytės.

AGAFIJA TICHONOVNA

Taip, po mėnesio, rodos.

PODKOLIOSINAS

Net ir mėnesio nėra.

AGAFIJA TICHONOVNA

Tur būt, linksmos bus vaikštynės.

PODKOLIOSINAS

Šiandien aštunta (*skaičiuoja, lenkdamas pirštus*); devinta, dešimta, vienuolikta... po dvidešimt dviejų dienų.

AGAFIJA TICHONOVNA

Įsivaizduokite, kaip greitai!

PODKOLIOSINAS

Aš šios dienos dargi neskaitau. (*Tyla.*) Kokie drąsūs yra rusai!

AGAFIJA TICHONOVNA

Kaip?

PODKOLIOSINAS

Ogi darbininkai. Stovi pačioj viršūnėj... Ašėjau pro namą, tai tinkuotojas tinkuoja ir nieko nebijo.

AGAFIJA TICHONOVNA

Taip. O kurioj vietoj?

PODKOLIOSINAS

Ogi prie gatvės, kuria aš vaikštau kasdien į departamentą. Aš juk kas rytą einu į tarnybą.

Tyla. Podkoliosinas vėl pradeda stuksenti pirštais, pagaliau tma kepurę ir lenkiasi

AGAFIJA TICHONOVNA

O jūs jau norite?..

PODKOLIOSINAS

Taip. Atleiskite, kad, gal būt, įkyrėjau jums.

AGAFIJA TICHONOVNA

Kaip galima! Priešingai, aš turiu dėkoti už panašų laiko praleidimą.

PODKOLIOSINAS (*šypsodamasis*)

O man, tai, tikrai, rodosi, kad aš nusibodau.

AGAFIJA TICHONOVNA

Ak, tikrai ne!

PODKOLIOSINAS

Na, tad, jei ne, tai leiskit mane ir kitu laiku, vakare kada nors...

AGAFIJA TICHONOVNA

Labai malonu.

Atsisveikina. Podkoliosinas išeina

XV SCENA

AGAFIJA TICHONOVNA (*viena*)

Koks garbingas žmogus! Aš tik dabar jį gerai pažinau; iš tikrųjų, negalima nepaminti: ir kuklus, ir mintingas. Taip, jo draugas andai teisingai pasakė: gaila tik, kad jis taip greit išėjo, o aš dar norėčiau jo paklausyti. Kaip malonu su juo kalbėtis! Ir svarbiausia tas gerai, kad visai netuščiažodžiauja. Aš buvau benorinti jam taip pat porą žodelių pasakyti, bet, prisipažįstu, pabūgau, širdis taip ėmė plakti... Koks puikus žmogus! Eisiu, papasakosiu tetulei. (*Išeina.*)

XVI SCENA

Podkoliosinas ir Kočkariovas įeina

KOČKARIOVAS

Bet kodėl gi namo? Nesąmonė! Kodėl namo?

PODKOLIOSINAS

O kam gi man pasilikti čia? Juk aš viską jau pasakiau, kas reikia.

KOČKARIOVAS

Vadinasi, širdį tu jai jau atvėrei?

PODKOLIOSINAS

O širdies tai vis dėlto dar neatvėriau.

KOČKARIOVAS

Še tau istorija! Kodėl gi neatvėrei?

PODKOLIOSINAS

Bet kaip gi tu nori, apie nieką prieš tai nepakalbėjus, staiga nei iš šio, nei iš to pasakyti: „Gerbiamoji, aš noriu jus vesti!“

KOČKARIOVAS

Na, tai ką gi jūs, kokias nesąmones kalbėjote ištisą pusvalandį?

PODKOLIOSINAS

Na, mes pakalbėjom apie viską, ir, prisipažįstu, aš labai patenkintas: labai maloniai praleidau laiką.

KOČKARIOVAS

Bet paklausyk, spręsk tu pats: kada gi visa tai atlik-sime? Juk po valandos reikia važiuoti į cerkvę, prie altoriaus.

PODKOLIOSINAS

Ką tu, proto netekai? Šiandien prie altoriaus!...

KOČKARIOVAS

Kodėl gi ne?

PODKOLIOSINAS

Šiandien prie altoriaus?

KOČKARIOVAS

Juk tu gi pats davei žodį, pasakei, kad kai tik jaunikai bus išvaikyti — tuojau pasiruošęs vesti.

PODKOLIOSINAS

Na, aš ir dabar neatsiimu žodžio, tik ne tuojau pat; bent mėnesį reikia duoti atsikvėpti.

KOČKARIOVAS

Mėnesį!

PODKOLIOSINAS

Taip, žinoma.

KOČKARIOVAS

Tu proto netekai, ar ką?

PODKOLIOSINAS

Mažiau kaip mėnesį negalima.

KOČKARIOVAS

Bet juk aš oficialiai užsakiau vakarienę, basly tu! Na, klausyk, Ivanai Kuzmičiau, nesisipirk, širdede, vesk tuojau.

PODKOLIOSINAS

Atleisk, brolau, ką tu kalbi? Kaip gi dabar?

KOČKARIOVAS

Ivanai Kuzmičiau! na, aš tave prašau. Jei nenori dėl savęs, tai bent dėl manęs.

PODKOLIOSINAS

Bet, iš tiesų, negalima.

KOČKARIOVAS

Galima, mielas, viską galima; na, prašau, nesišiaušk, brangusis!

PODKOLIOSINAS

Ne, iš tikrųjų, ne! Nepatogu, labai nepatogu.

KOČKARIOVAS

Kas nepatogu? Kas tau tai pasakė? Tu spęsk pats, juk tu žmogus protingas; aš tai kalbu tau ne todėl, kad tau prisimeilinčiau, ne todėl, kad tu ekspeditorius, tiesiog sakau iš meilės... Na, gana, brangusis, ryžkis, pažvelk protingo žmogaus akimi.

PODKOLIOSINAS

Bet jei būtų galima, tai aš...

KOČKARIOVAS

Ivanai Kuzmičiau! pampušėle, meiluti! Ar nori, aš prieš tave atsiklaupsiu ant kelių?

PODKOLIOSINAS

Kam — gi?

KOČKARIOVAS (*klaupdamas ant kelių*)

Na, štai aš ir ant kelių! Na, matai pats, prašau tave. Per amžius neužmiršiu tavo paslaugos, nesispink, brangusis!

PODKOLIOSINAS `

Bet negalima, brolau, tikrai negalima.

KOČKARIOVAS (*pakildamas, supykęs*)

Kiaulė!

PODKOLIOSINAS

Prašau, plūskis, jei patinka.

KOČKARIOVAS

Kvailas žmogus! Dar niekuomet tokio nėra buvę.

PODKOLIOSINAS

Plūskis, plūskis.

KOČKARIOVAS

Dėl ko gi aš stengiausi? Kam plūkiausi? Vis tavo, kvaily, naudai. Juk man kas? Aš tuojau mesiu tave, man koks reikalas?

PODKOLIOSINAS

Bet kas gi tave prašė rūpintis? Gerai, mesk.

KOČKARIOVAS

Bet tu juk pražūsi, juk tu be manęs nieko nepadarysi. Neapvesdinsi tavęs, tai tu ir būsi, kaip buvęs, toks kvailys.

PODKOLIOSINAS

O tau kas darbo?

KOČKARIOVAS

Dėl tavęs, avigalvi, stengiuosi.

PODKOLIOSINAS

Man nereikia tavo pastangų.

KOČKARIOVAS

Na, tai eik velniop!

PODKOLIOSINAS

Na, ir eisiu.

KOČKARIOVAS

Ir nešdinkis!

PODKOLIOSINAS

Ką gi, ir eisiu.

KOČKARIOVAS

Eik, eik ir kad tu tuoju pat ten išlūžtumei koją. Štai iš visos širdies siunčiu tau linkėjimą, kad tau girtas vežikas iena pataikytų į pačią ryklę! Mazgotė, o ne valdininkas! Štai prisiekiu tau, kad tarp mūsų viskas baigta, ir nesirodyk man į akis!

PODKOLIOSINAS

Ir nesirodysiu. *(Išeina.)*

KOČKARIOVAS

Nešdinkis pas patį velnią, savo seną bičiulį. *(Atidarydamas duris, rėkia jam iš paskos.)* Kvailys!

XVII SCENA

KOČKARIOVAS *(vienas, vaikšto, labai susijaudinęs, ten ir atgal)*

Na, ar matė kada nors pasaulis panašų žmogų? Toks kvailys! Bet jei jau teisybę sakysime, aš ingi rąžus.

Na, pasakykite, prašau, štai aš jus paklausiu: na, ar ne asilas aš, ar ne kvailys? Kam plukuosi, rékiu, kad net gerklė perdžiūvo? Sakyt, kas jis man? Giminė, ar ką? Ir kas aš jam: auklė, teta, anyta, kūma, ar kas? Kokių velnių, kam, kam aš vargstu dėl jo, neduodu sau ramybės, kad nelabasis jį pagriebtų! Tiesiog velniai žino kam! Pabandyk, paklausk kitą kartą žmogų, dėl ko jis ką nors daro! Toks niekšas! Toks jau koptus, šlykštus snukis! Imčiau tave, kvailas gyvuly, ir spriktais tau į nosį, į ausis, į burną, į dantis — į kiekvieną vietą. (*Supykęs duoda keletą sprikčių į orą.*) Bet štai kas pikčiausia: išėjo sau — ir visai nurimo, nuo jo viskas, kaip nuo žąsino vanduo — štai kas nepakenčiama! Grįš į savo butą, tijos ir pypkę čiulps. Tai šlykštus padaras! Būna šlykščių snukių, bet šitokio, tiesiog, neišivaizduosi; nesugalvosi biauresnio snukio, dievaži, nesugalvosi! Bet ne, eisiu, tyčia sugrąžinsiu jį, nevidoną. Neduosiu pasprukti, eisiu ir atvesiu, niekšą!

XVIII SCENA

AGAFIJA TICHONOVNA (*įeina*)

Jau taip, iš tikrųjų, plaka širdis, jog išreikšti sunku. Visur, kur tik pasisuksiu, visur taip ir stovi Ivanas Kuzmičius. Tai tiesa, kad nuo likimo niekur nepabėgsi. Andai norėjau visiškai apie ką kita galvoti, bet ką tik paėmsių į rankas — bandžiau vynioti siūlus, siuvau rankinuką, — o Ivanas Kuzmičius štai taip painiojasi po ranka. (*Patylėjusi.*) Ir štai, pagaliau, manęs laukia padėties pakeitimas! Paims mane, nuves į cerkvę... paskui paliks vieną su vyru — uf! net šiurpas ima. Sudie, mano ankstyvesnės mergauti-

nės godos. (*Verkia.*) Tiek metų praleidau ramiai... Taip gyvenau, gyvenau, o dabar tenka tekėti. Vien rūpesčių kiek: vaikai, berniukai, pratę peštis, o vėliau ir mergaitės; paaugs — leisk jas už vyrų. Gerai dar, jei geri vyrai pasitaikys, o jeigu girtuokliai, arba tokie, kurie šiandien pat praloš kortomis viską, ką turi! (*Ir vėl po truputį pradeda verkti.*) Ir pasidžiaugti mergaitės gyvenimu man nepavyko, ir dvidešimt septynerių metų dar nebaigiau... (*Pakeisdama balsą.*) Bet ko gi Ivanas Kuzmičius taip ilgai užtruko?

XIX SCENA

Agafija Tichonovna ir Podkoliosinas; Kočkariovas įstumia ją į sceną abiem rankom

PODKOLIOSINAS (*užsikirsdamas*)

Aš atėjau jums, gerbiamoji, išdėstyti vieną reikaliuką... tikrai aš norėčiau prieš tai žinoti, ar nepasirodys jis jums keistas?

AGAFIJA TICHONOVNA (*nuleisdama akis*)

Kas gi tokio?

PODKOLIOSINAS

Ne, gerbiamoji, jūs pasakykite iš anksto: ar neatrodys jums keista?

AGAFIJA TICHONOVNA (*taip pat*)

Nežinau, kas yra.

PODKOLIOSINAS

Bet prisipažinkite: tikrai jums pasirodys keista tai, ką aš jums pasakysiu?

AGAFIJA TICHONOVNA

Ne, argi galima, kad būtų keista. Iš jūsų viską malonu girdėti.

PODKOLIOSINAS

Bet šito jūs dar niekad negirdėjot. (*Agafija Tichonovna dar žemiau nuleidžia akis; tuo metu patylom įeina Kočkariovas ir atsistoja už jo pečių.*) Tai štai kas... Bet geriau bus, jei aš jums pasakysiu kada nors vėliau.

AGAFIJA TICHONOVNA

O kas tokio?

PODKOLIOSINAS

Tai... aš jau norėjau, prisipažinsiu, dabar jums pareikšti, bet vis dar kažkaip abejoju.

KOČKARIOVAS (*sau vienas, suplojęs rankomis*)

Viešpatie dieve mano, kas tai per žmogus! Tai tiesiog senos bobos šliurė, o ne žmogus, žmogaus pajuoka, satyra!

AGAFIJA TICHONOVNA

Kodėl gi jūs abejojat?

PODKOLIOSINAS

Vis kažkaip abejonės iškyla.

KOČKARIOVAS (*garsiai*)

Kaip tai kvaila, kaip tai kvaila! Jūs gi, gerbiamoji, matote: jis prašo jūsų rankos, nori pareikšti, kad jis be jūsų negali gyventi, egzistuoti. Klausia tiktai, ar sutinkate jūs padaryti jį laimingą?

PODKOLIOSINAS (*beveik išsigandęs, stumia ją, greit išstardamas*)

Dėl dievo, ką tu!

KOČKARIOVAS

Tai kaip, gerbiamoji, ryžtatės jūs šiam mirtingajam suteikti laimę?

AGAFIJA TICHONOVNA

Aš nedrįstu galvoti, kad aš galėčiau suteikti laimę... bet, pagaliau, aš sutinku.

KOČKARIOVAS

Natūralu, natūralu, seniai taip reikėjo! Duokite savo rankas!

PODKOLIOSINAS

Tuojau.

Nori kažką pasakyti jam į ausį; Kočkariovas parodo jam kumštį ir suraukia antakius; tas duoda ranką

KOČKARIOVAS (*sujungdamas rankas*)

Na, tegu laimina jus dievas! Sutinku ir pritariu jūsų santuokai. Vedybos tai yra toks reikalas... Tai ne tas, kad paėmei vežiką, na, ir nuvažiavai kur nors; tai visai kitokios rūšies pareiga, tai pareiga... Dabar aš tiktai laiko neturiu, o paskui aš papasakosiu tau, kokia tai pareiga. Na, Ivanai Kuzmičiau, pabučiuok savo sužadėtinę. Dabar tu gali tai padaryti, tu dabar turi tai padaryti. (*Agafija Tichonovna nuleidžia akis.*) Niekio, nieko, gerbiamoji, taip reikia; tegu pabučiuoja!

PODKOLIOSINAS

Ne, gerbiamoji, leiskite, dabar jau leiskite. (*Bučiuoja ją ir ima už rankos.*) Kokia nuostabi rankelė! Kodėl jūsų, gerbiamoji, tokia nuostabi rankelė?.. Ir leiskite, gerbiamoji, noriu, kad tuojau pat įvyktų jungtuvės, būtinai tuojau pat.

AGAFIJA

Kaip tuojau? Jau tai, gal būt, per greit.

PODKOLIOSINAS

Ir girdėti nenoriu! Noriu dar greičiau, kad šią minutę įvyktų jungtuvės.

KOČKARIOVAS

Bravo! gerai! Taurus žmogus! Aš, prisipažįstu visuomet laukiau iš tavęs daug ateity. Jūs, gerbiamoji, iš tikrųjų, paskubėkite dabar greičiau apsirengti: aš,

tiesą pasakius, jau nusiunčiau karietos ir prisikviečiau svečių; jie visi dabar nuvyko tiesiog į cerkvę. Juk jūsų vestuvinė suknelė pasiūta, aš žinau.

AGAFIJA TICHONOVNA

Kaip gi, seniai pasiūta. Aš tuojau pat apsirengsiu.

XX SCENA

Kočkariovas ir Podkoliosinas

PODKOLIOSINAS

Na, brolau, dėkoju! Dabar aš įvertinu tavo paslaugą. Tikras tėvas man nebūtų padaręs to, ką tu padarei. Matau, kad tu veikei, kaip geras draugas. Dėkui, broli, visą gyvenimą atsiminsiu tavo paslaugą! (*Sujaudintas.*) Ateinantį pavasarį būtinai aplankysiu tavo tėvo kapą.

KOČKARIOVAS

Nieko, brolau, aš pats džiaugiuosi. Na, prieik, aš tavę pabučiuosiu. (*Bučiuoja jį į vieną skruostą, po to į kitą.*) Duok dieve, kad tu gyventumei laimingai (*bučiuojasi*), visko pertekęs; kad susilauktumėt vaikų krūvos...

PODKOLIOSINAS

Dėkoju, brolau! Dabar tiktai, pagaliau, aš pažinau, kas yra gyvenimas. Dabar prieš mane atsivėrė visiškai naujas pasaulis. Dabar aš štai matau, kad visa tai juda, gyvena, jaučia, kažkaip, žinai, garuoja, kažkaip šitaip, net pats nežinai, kas darosi. O anksčiau aš nieko to nematydavau, nesuprasdavau, tai yra tiesiog buvau žmogus nenusivokiąs, nesamprotaudavau, neįsigilindavau ir gyvenau štai, kaip ir kiekvienas kitas žmogus gyvena.

Džiaugiuos! Džiaugiuos! Dabar aš tik eisiu ir pažiūrėsiu, kaip papuošė stalą: tuojau pat grįšiu. (*Į šalį.*) O skrybėlę vis dėlto geriau dėl visa ko paslėpti. (*Ima ir išsineša skrybėlę.*)

XXI SCENA

PODKOLIOSINAS (*vienas*)

Iš tikrųjų, kas aš buvau iki šiolei? Ar supratau gyvenimo reikšmę? Nesupratau, nieko nesupratau. Na, ko buvo vertas mano viengungio gyvenimas? Ką aš reiškiau, ką veikiau? Gyvenau, gyvenau, tarnavau, vaikščiojau į departamentą, pietavau, miegojau, — žodžiu, buvau pats menkiausias ir paprasčiausias žmogus pasaulyje. Tiktai dabar matau, kokie kvaili visi, kurie neveda; ir vis dėlto, kai pasižiūri, kokia daugybė žmonių yra tiesiog aklų. Jeigu aš būčiau kur nors valdovu, aš įsakyčiau visiems vesti, visiems be išimties, kad mano valstybėje nebūtų nė vieno nevedusio. Tikrai, kai pagalvoji: dar keletas minučių — ir jau būsi vedęs! Staiga patirsi palaimos, kokia gal tik pasakose būna, kurios, tiesiog, net neišreikši, net žodžių nerasi jai išreikšti. (*Kiek patylėjęs.*) Tačiau, kaip sau nori, bet kažkaip darosi net baisu, kai gerai apie tai pagalvoji. Visam gyvenimui, visam amžiui, vis dėlto, surišti save ir paskui nei atsikabinėjimų, nei apgailėstavimo, nieko, nieko — viskas baigta, viskas padaryta. Štai net jau ir dabar jokių būdu negalima pasitraukti: dar minutė, ir prie altoriaus; net išeiti negalima — ten jau ir karieta, ir viskas stovi paruošta. O argi iš tikrųjų negalima išeiti? Kaip gi, žinoma, negalima: ten tarpdury ir visur stovi žmonės,

ims, ir paklaus: ko? Negalima, ne! O štai atdaras langas; o kas, jei pro langą? Ne, negalima; kaip gi, ir nepadoru, ir aukštai. (*Prieina prie lango.*) Na, netaip jau aukštai, tik vienas pamatas ir tas žemutis. Bet ne, kaip gi čia, neturiu nė kepurės. Kaip gi be kepurės? Nepatogu! O pagaliau argi negalima be kepurės? O kas, jei pabandysiu, — a? Pabandyti, ar ką? (*Atsistoja ant palangės ir, ištaręs: „Viešpatie, palaimink!“, nušoka į gatvę; už scenos stena ir dejuoja: „Ai, vis dėlto aukštoka! Ei, vežike!“.*)

VEŽIKO BALSAS

Važiuosime, ar ką?

PODKOLIOSINO BALSAS

Į Kanavką, prie Semiono tilto.

VEŽIKO BALSAS

Grivina duosit?

PODKOLIOSINO BALSAS

Gerai! Varyk!

Girdėti nutolstančio vežimo bildesys

XXII SCENA

AGAFIJA TICHONOVNA (*įeina droviai ir nuleidusi galvą, apsi-vilkusi vestuvinius drabužiais*)

Pati nežinau, kas man yra. Vėl pasidarė gėda, ir aš visa drebu. Ak! kad jo bent valandėlei šiuo metu nebūtų kambarį, kad jis būtų ko nors išėjęs! (*Baimingai apsižvalgo.*) Bet kur gi jisai? Nieko nėra. Kur gl jis išėjo? (*Atidaro duris į prieškambarį ir sako į ten.*) Fiokla, kur išėjo Ivanas Kuzmičius?

FIOKLOS BALSAS

Jis gi ten.

AGAFIJA TICHONOVNA

Kur gi ten?

FIOKLA (*įeidama*)

Juk jis čia sėdėjo kambary.

AGAFIJA TICHONOVNA

Bet jo gi nėra, tu matai.

FIOKLA

Na, bet iš kambario jis taip pat nebuvo išėjęs, — aš sėdėjau prieškambarį.

AGAFIJA TICHONOVNA

Tai kur gi jis?

FIOKLA

Jau aš nežinau, kur; ar neišėjo pro kitas duris, pro užpakalines, arba gal sėdi Arinos Pantelevnos kambarį?

AGAFIJA TICHONOVNA

Tetulyte! Tetulyte!

XXIII SCENA

Tie patys ir Arina Panteleimonovna

ARINA PANTELEIMONOVNA (*pasipuošusi*)

O kas tokio?

AGAFIJA TICHONOVNA

Ivanas Kuzmičius pas jus?

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ne, jis čia turi būti; pas mane nebuvo užėjęs.

FIOKLA

Bet ir prieškambarį taip pat nebuvo, juk aš ten sėdėjau.

AGAFIJA TICHONOVNA

Na, bet ir čia gi jo nėra, jūs matote.

Tie patys ir Kočkariovas

KOČKARIOVAS

O kas tokio?

AGAFIJA TICHONOVNA

Ivano Kuzmičiaus nėra.

KOČKARIOVAS

Kaip nėra? Išėjo?

AGAFIJA TICHONOVNA

Ir nėra, ir neišėjo.

KOČKARIOVAS

Kaip tai? Ir nėra — ir neišėjo?

FIOKLA

Kur jau jis galėtų dingti, nė suprasti negaliu. Prieš-
kambary aš visą laiką sėdėjau ir iš vietos nesitraukiau.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Na, užpakaliniais laiptais irgi jokių būdu negalėjo
išeiti.

• KOČKARIOVAS

Kaip tat, po velnių? Juk dingti, neišėjęs iš kambary, jis taip pat negalėjo. Ar tik nepasislėpė? ♦ Ivanai Kuzmičiau! Kur tu? Nejuokauk, liaūkis, greičiau pasirodyk! Na, kas per išdaigos? Seniai į cerkvę metas! (*Žvilgteria už spintos, šnairuodamas netgi pokėdėmis pasižiūri.*) Nesuprantama! Bet ne, jis negalėjo išeiti, jokių būdu negalėjo; jis čia, ir kepurė anam kambary, aš ją tyčia ten padėjau.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Nebent paklaust mergaitę, ji visą laiką stovėjo gatvėje, gal ji žino... Duniaška! Duniaška!..

Tie patys ir Duniaška

ARINA PANTELEIMONOVNA

Kur Ivanas Kuzmičius, tu nematei?

DUNIAŠKA

Juk jis iššoko pro langą.

Agafija Tichonovna aikteli, suplojusi delnais

VISI TRYS

Pro langą?

DUNIAŠKA

Na taip, o paskui, kai iššoko, paėmė vežiką ir nuvažiavo.

ARINA PANTELEIMONOVNA

Ar tu tiesą kalbi?

KOČKARIOVAS

Meluoji, negali būt!

DUNIAŠKA

Kaip dievą myliu, iššoko! Štai, ir krautuvėlės pirklys matė. Sutarė už griviną vežiką ir nuvažiavo.

ARINA PANTELEIMONOVNA *(priartėdama prie Kočkariovo)*

Tai ką jūs, gerbiamasis, pasityčioti, ar ką? Pasišaipyti iš mūsų sumanėte? nuplėšti mums šlovę sumanėt, ką? Jau šeštą dešimtį gyvenu, o tokios gėdos dar nesu patyrusi. Juk aš už tai, gerbiamasis, spiausiu jums į veidą, jei jūs esate garbingas žmogus. Juk jūs niekas po viso to, jei garbingas jūs esate žmogus. Tokią gėdą padarėte mergaitei! Aš muzikė, bet to nepadarysiu, o dargi bajoras! Matyt, tiktai kiaulystėms ir suktybėms jūsų bajorystė!

Išeina supykusi ir išveda nuotaką. Kočkariovas stovi apstulbęs

FIOKLA

Ką? Štai kas moka reikalą patvarkyti! be svočios m
ka vestuves sutaisyti! Tegu mano ir šiokie, ir tok
jaunikiai, apipešioti ir visokie, bet jau tokių, kad p
langus šoktų, tokių nėra, prašau atleisti.

KOČKARIOVAS

Tai nesąmonė, to negali būti, bėgsiu ir sugrąžins
jį! (*Išeina.*)

FIOKLA

Taigi, taip tu sugrąžinsi! Vestuvių reikaluose nes
sivoki, ar ką? Jei dar pro duris būtų pabėgęs — kit
reikalas, o jeigu jaunikis ėmė ir spruko pro langą
tai čia jau, iš tikrųjų, sveikas dingęs.

1842